

REFERAT Formannskapet 2019-2023 d. 03-03-2021

Møtedato Onsdag d. 03. marts 2021 kl. 09:00

Møtested Bystyresalen - fjernmøte

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 10.02.21.....	3
Møtedokumenter.....	5
Fordeling av ekstraordinær bevilgning til finansiering av koronapandemien våren 2021.....	16
Sak angående fleksibelt opptak.....	23
Forslag til endring i kommunale lånegarantier til private barnehager.....	30
Nytt ordensreglement - endring etter vedtak i bystyret.....	34
Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024.....	40
Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap.....	49
Orientering til Formannskapet - Revidert Alkoholpolitisk handlingsplan 2020 -2024.....	53
Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatkriminalitet og hatefulle	57
Høringsuttalelse til forslag til sone inndeling for måling av nullvekstmålet i byvekstavtale for Kristi	68
Stupetårn – avtale om mottak av pengegave fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes.....	71
Avtale om mottak av pengegave fra Glencore Nikkelverk.....	74
Forsknings- og innovasjonsstrategi.....	77
Vurdering av munnbind påbud og stenging av kjøpesenter.....	80

Sak 25/21: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 10.02.21

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 10.02.21

Protokoll Formannskapet 03.02.21

Dato 15. februar 2021
Saksnr.: 2021000010-21
Saksbehandler Anne-Lise H Aabø
Godkjent av Camilla B. Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 03.02.21 og 10.02.21

Forslag til vedtak

1. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 03.02.21.](#)
2. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 10.02.21.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 03.02.21
Protokoll fra formannskapets møte 10.02.21

Sak 2021000010-33: Møtedokumenter

Vedlegg

Årsresultat 2020 - formannskapet 3 mars

Statusrapportering formannskapet covid-19 03.03.2021 kl 0900

Tilleggsliste Formannskapet 03.03.2021

Saksliste Formannskapet 03.03.21

Komplett innkalling_ Formannskapet 03.03.21

PROTOKOLL FORMANNSKAPET

Dato: 03.03.2021
Sted: Bystyresalen / fjernmøte
Behandlede saker: 25/21-37.1/21
Møtets varighet: Kl. 09.00 til 15.15
Møteleder: Ordfører Jan Oddvar Skisland (AP)

Til stede:

Jan Oddvar Skisland (AP)
Mette Gundersen (AP)
Hildegunn M. T. Seip (MDG)
Mira Thorsen (MDG)
Mali Steiro Tronsmoen (SV)
Erik Rostoft (TVP)
Reidar Heivoll (SP)
Roy Fardal (UAVH)
Renate Hægeland (H)
Ida Grødum (H)
Odd Nordmo (H) for
Jørgen H. Kristiansen (KRF)
Sigrun Sæther (KRF)
Stian Storbukås (FRP)
Nils Nilsen (DEM) for

Forfall:

Terje Øydne Pettersen (H)

Vidar Kleppe (DEM)

Til stede fra administrasjonen:

Kommunedirektøren
Økonomidirektøren
Oppvekstdirektøren
Direktør for helse og mestring
Direktør for kultur og innbyggerdialog
Direktør for by- og stedsutvikling
Organisasjonsdirektøren
Direktør for samhandling og innovasjon
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Beredskapsleder Sigurd Paulsen
Kommuneoverlege Styrk F. Vik
Leder Stein Ånensen, IT-infrastruktur
Rådgiver Kenneth Fedog, IT stab
Regnskapssjef Arne Henrik Lukashaugen

Sakene ble behandlet i følgende rekkefølge: 37.1/21, deretter 25/21-37/21.

Permitteringer/tiltredelser:

Repr. Jørgen H. Kristiansen, KRF, permittert kl. 14.00. Ingen vararepr. tiltrådte.

**Status Covid-19 situasjonen i Kristiansand
ved Sigurd Paulsen og Styrk F. Vik**

kl. 09.10-09.40

- Arbeidsutvalgets situasjonsvurdering Covid19 pr 03. mars 2021
- Antall smittende personer uke 1-uke 9
- Smittevei uke 1-9 (3. mars kl. 08.40)
- Smittede fordelt på alder
- Nye tilfeller per 14. dag (rullerende) per 100 000 innbyggere
- Vaksinasjonsstatistikk
- Indikatorer for risikovurdering siste 14 dager
- Risikonivå og mulig indikatorer for risikovurdering
- Vedtak 01.03.21

Deretter spørsmål og kommentarer.

**Orientering om data- og informasjonssikkerhet
ved Kjell A. Kristiansen, Sigurd Paulsen, Kenneth Fedog og Stein Aanensen**
(unntatt off. off.l. § 24 tredje ledd første punktum)

kl. 09.45-10.30

- Problemstillingen
- Informasjonssikkerhet
- Bakgrunnsinformasjon
- Oppsummering

Deretter spørsmål og kommentarer.

Kort status stupetårn i Berthes ved by- og stedsutviklingsdirektør Ragnar Evensen

Orientering ble enstemmig vedtatt avholdt unntatt off. Kl. § 11-5 b

Deretter spørsmål og kommentarer.

**Orientering om årsregnskapet for 2020
ved Terje Fjellvang og Arne Henrik Lukashaugen**

kl. 10.45-11.15

- Årsresultatet 2020
- Korrigert netto driftsresultat 2020
- Enkelte fond
- Investering
- Langsiktig gjeld
- Netto lånegjeld sett opp mot lånetaket
- Skatt og rammetilskudd i 2020
- Finans
- Resultat 2020 pr. område
- Nærmere om resultatet i de enkelte områdene
- Området før justeringer

Deretter spørsmål og kommentarer.

Formannskapssak:
25/21 Godkjenning av protokoll fra formannskapets møte 10.02.21
(ark.nr. 2021000010)

Formannskapets vedtak:

1. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 03.02.21.
2. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 10.02.21.
(Enst.)

Formannskapssak:
26/21 Fordeling av ekstraordinær bevilgning til finansiering av koronapandemien våren 2021
(ark.nr. 2021001688)

Formannskapets vedtak:

1. Budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til senere å fordele resterende bevilgning fra staten til finansiering av koronapandemien våren 2021.
(Enst.)

Formannskapssak:
27/21 Sak angående fleksibelt opptak
(ark.nr. 2021001921)
Oppvekstutvalget har behandlet saken i møte 09.02.2021 sak 7/21

Formannskapets vedtak:

1. Saken tas til orientering.
(Enst.)
2. Kristiansand kommune innfører fra barnehageåret 2021/22 et nytt telletidspunkt 1.2 hvert år. Dette for å sikre en mer fleksibel opptak i barnehage til de familiene som har behov for dette.
3. Kostnaden innarbeides i økonomiplanen fra 2022.
(Enst.)

Forslag:

H/KRF fremmet følgende forslag:

- «1. Kristiansand kommune innfører fra barnehageåret 2021/22 et nytt telletidspunkt 1.2 hvert år. Dette for å sikre en mer fleksibel opptak i barnehage til de familiene som har behov for dette.
2. Kostnaden innarbeides i økonomiplanen fra 2022.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 1.

H/KRF sitt forslag ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 2 og 3.

28/21 Bystyresak:
Forslag til endring i kommunale lånegarantier til private barnehager
(ark.nr. 2021001920)
Oppvekstutvalget har behandlet saken i møte 09.02.2021 sak 6/21

Formannskapetets innstilling:

Saken utsettes til neste møte.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

Forslag:

AP fremmet følgende utsettelsesforslag:
«Saken utsettes til neste møte.»

Voteringer:

AP sitt utsettelsesforslag ble enstemmig vedtatt.

29/21 Formannskapssak:
Nytt ordensreglement - endring etter vedtak i bystyret
Oppvekstutvalget har behandlet saken i møte 09.02.2021 sak 5/21

Formannskapetets vedtak:

1. Reglementet endres til: «De enkelte skoler utarbeider selv regler for bruk av mobiltelefoner, digitale enheter m.m».

(8/6)

2. Saken behandles av bystyret.

(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

Forslag:

H/KRF/FRP fremmet følgende forslag:

«1. Reglementet endres til: «De enkelte skoler utarbeider selv regler for bruk av mobiltelefoner, digitale enheter m.m».

2. Saken behandles av bystyret.»

SV fremmet følgende forslag:

«Mer presis formulering knyttet til bruk av digitale enheter i skolen

- a. Føyes til under punkt 7: Dette er ikke tillatt: - bruke mobiltelefon, nettbrett og andre tekniske hjelpemidler med lyd- og kameramuligheter i skoletiden, med mindre lærer har gitt tillatelse til konkrete oppgaver. Samarbeidsutvalget ved den enkelte skole kan i samarbeid med rektor utarbeide egne ordninger for oppbevaring av slikt utstyr i skoletiden.

- b. Nytt punkt under § 8 Tiltak og sanksjoner – Mobiltelefon, nettbrett og andre tekniske hjelpemidler som brukes i strid med kommunens ordensreglement kan inndras frem til skoletiden er slutt. Utstyret leveres ut før eleven går hjem for dagen, eller etter avtale med foresatte. Skolen plikter i mellomtiden å oppbevare utstyret på en forsvarlig måte.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble H/KRF/FRP sitt forslag nr. 1 vedtatt med 8 stemmer, mens 6 stemte for oppvekstutvalgets innstilling (AP/MDG/SV/TVP).

H/KRF/FRP sitt forslag nr. 2 ble enstemmig vedtatt.

SV sitt forslag følger saken uten votering.

30/21 Formannskapssak:
Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024
(ark.nr. 2020109086)
Helseutvalget har behandlet saken i møte 16.02.2021 sak 11/21

Formannskapets vedtak:

Formannskapet slutter seg til forslag om høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024.

Formannskapet ønsker å sette fokus på samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten knyttet til eldreomsorg og de økte demografiutfordringene. Dette bør tydeliggjøres og vektlegges i strategien videre.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

31/21 Formannskapssak:
Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap
(ark.nr. 2021000701)

Formannskapets vedtak:

1. I medhold av plan- og bygningslovens § 11-13 legges forslag til planprogram for kommunedelplan kulturminner 2022 – 2033 ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i perioden 25.3.2021 – 7.5.2021
2. I medhold av plan- og bygningslovens § 11 – 12 meldes det samtidig om oppstart av planarbeidet med frist til å gi innspill til delplanen.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

- 32/21** Formannskapssak:
Orientering til Formannskapet - Revidert Alkoholpolitisk handlingsplan 2020 -2024
(ark.nr. 2020037068)

Formannskapets vedtak:

Formannskapet tar revidert alkoholpolitisk handlingsplan samt retningslinjer med tilhørende forskrifter til orientering.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

- 33/21** Bystyresak:
Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"
(ark.nr. 2020109395)

Formannskapets innstilling:

1. Bystyret vedtar det nye innsatsområdet i kriminalitetsforebyggende plan - «forebygging av hatytringer og hatkriminalitet»
2. Kriminalitetsforebyggende plan med det nye innsatsområdet forlenges i en ny 4 års periode (2020-2024)
3. Administrasjonen foretar nødvendige redaksjonelle endringer og tilpasninger i planen.
4. Nylig utgitt KS-rapport om hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte tas til orientering.
5. Bystyret vedtar politisk erklæring mot hatefulle ytringer.
6. Bystyret inviterer andre offentlig institusjoner, bedrifter, lag og forening om også å støtte opp om den politiske erklæringen.
(Enst.)
7. Bystyret anbefaler at folkevalgte lokalpolitikere inkluderes i gruppen som har vern mot hatefulle ytringer under tilsvarende regelverk som dagens stortingspolitikere.

(9/5)

Forslag:

FRP fremmet følgende tilleggsforslag:

«Grunnlovens bestemmelser om ytringsfrihet skal legges til grunn i det videre oppfølgingsarbeidet med planen, og skal være gjeldende dersom planen benyttes for å sette inn tiltak og handlinger i det offentlige rom.»

TVP fremmet følgende forslag:

«Bystyret anbefaler at folkevalgte lokalpolitikere inkluderes i gruppen som har vern mot hatefulle ytringer under tilsvarende regelverk som dagens stortingspolitikere.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

FRP sitt forslag falt med 8 mot 6 stemmer (DEM/FRP/TVP/Ida Grødum, H/Mira Thorsen, MDG/Roy Fardal, Uavh.).

TVP sitt forslag ble vedtatt med 9 mot 5 stemmer (H/FRP/SV), vedtakets pkt. 7.

34/21

Formannskapssak:

Høringsuttalelse til forslag til sone inndeling for måling av nullvekstmålet i byvekstavtale for Kristiansandsregionen
(ark.nr. 2021001455)

Formannskapets vedtak:

Saken utsettes til neste møte.
(10/4)

14 av 15 repr. til stede.

Forslag:

KRF fremmet følgende forslag:

«Saken utsettes til neste møte.»

DEM fremmet følgende forslag:

«Primært:

Kristiansand Bystyre ønsker ingen byvekstavtale for Kristiansand eller Kristiansandsregionen, og anmoder Fylkestinget om også å følge opp Kristiansand Bystyres ønske.

Subsidiært:

Nullvekstmålestasjonene flyttes fra dagens bomstasjoner på E18, E39 og RV9 til følgende sideveier:

1. Vestre Strandgt
2. Festningsgata
3. Egsveien og Andreas Kjærsvet
4. Gamle Lundsbroa (Hvis den ikke stenges for personbiler)
5. Torridalsveien (E18 på og avkjøringsrampene til og fra Lund)
6. Universitetsveien (ved tunnelåpningen)
7. Østre Ringvei (ved Esso stasjonen)»

MDG fremmet følgende forslag:

«Flekkerøya inkluderes i indre sone.

Forøvrig støtter formannskapet forslag til soneinndeling for måling av nullvekstmålet i en fremtidig byvekstavtale for Kristiansandsregionen.»

FRP fremmet følgende forslag:

«Det innføres ingen soneinndeling i Kristiansand. Arbeidet med en byvekstavtale basert på bompenger skrinlegges. Bomringen rundt Kristiansand demonteres prompte.»

Voteringer:

KRF sitt forslag ble vedtatt med 10 mot 4 stemmer (H/SV).

DEM sitt forslag følger saken uten votering.

MDG sitt forslag følger saken uten votering.

FRP sitt forslag følger saken uten votering.

- 35/21** Formannskapssak:
Stupetårn – avtale om mottak av pengegave fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes
(ark.nr. 2021002984)

Formannskapets vedtak:

Formannskapet vedtar avtalen mellom Kristiansand kommune og Spleiselaget for stupetårn i Bertes.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

- 36/21** Formannskapssak:
Avtale om mottak av pengegave fra Glencore Nikkelverk
(ark.nr. 2021002988)

Formannskapets vedtak:

Formannskapet vedtar avtalen mellom Kristiansand kommune og Glencore Nikkelverk.
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

Forslag:

DEM fremmet følgende forslag:

«Resterende kroner 500 000,- overføres BUA Kristiansand og anvendes til styrking av deres tilbud.»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

DEM sitt forslag falt med 13 mot 1 stemme (DEM).

37/21 Formannskapssak:
Forsknings- og innovasjonsstrategi
(ark.nr. 2020109607)

Formannskapets vedtak:

Formannskapet tar saken til orientering
(Enst.)

14 av 15 repr. til stede.

37.1/21 Formannskapssak:
Vurdering av munnbind påbud og stenging av kjøpesenter
(ark.nr. 2021006436)

Formannskapets vedtak:

1. Det skal benyttes munnbind i det offentlige rom innendørs i situasjoner der det ikke er mulig å opprettholde minst en meters avstand. Dette gjelder ikke for barn under 12 år.
(Enst.)
2. Butikker og kjøpesentre stenges ikke nå.
(12/3)
3. For å veie opp for konsekvensene pågående smitteverntiltak i Kristiansand har for studentene, vil Kristiansand kommune komme med en sterk oppfordring til universitet og høyskoler om å tilby alle studenter, så langt det er mulig, minst 1 treffpunkt for fysisk undervisning pr uke i perioden tiltakene gjelder.
(14/1)

Forslag:

SV fremmet følgende forslag:

- «1. For å veie opp for konsekvensene pågående smitteverntiltak i Kristiansand har for studentene, vil Kristiansand kommune komme med en sterk oppfordring til universitet og høyskoler om å tilby alle studenter, så langt det er mulig, minst 1 treffpunkt for fysisk undervisning pr uke i perioden tiltakene gjelder.
2. Studentkantiner gis dispensasjon fra vedtaket om å stenge serveringssteder, slik at det fortsatt kan serveres mat i studentkantiner under strenge smittevernrutiner og avstandskrav.»

H/MDG/DEM/Roy Fardal, Uavh., fremmet følgende forslag:

«Kristiansand kommune innfører 14 dagers påbud om munnbind innendørs i det offentlige rom, på kollektivtransport og i taxi, i tråd med den nasjonale covid-19-forskriften § 16h, 17g og 18f. Elever og ansatte i skoler, SFO og barnehager er ikke omfattet av påbudet om munnbind.»

TVP fremmet følgende forslag:

«Det skal benyttes munnbind i det offentlige rom innendørs i situasjoner der det ikke er mulig å opprettholde minst en meters avstand. Dette gjelder ikke for barn under 12 år.»

Voteringer:

H/DEM/MDG/Roy Fardal, Uavh., sitt forslag falt med 8 mot 7 stemmer
(H/DEM/MDG/Roy Fardal, Uavh.)

TVP sitt forslag ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 1.

Kommunedirektørens innstilling pkt. 1 ble ikke votert over.

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 ble vedtatt med 12 mot 3 stemmer
(DEM/Mira Thorsen, MDG/Roy Fardal, Uavh.)

SV sitt forslag nr. 1 ble vedtatt med 14 mot 1 stemme (DEM), vedtakets pkt. 3.

SV sitt forslag nr. 2 falt med 10 mot 5 stemmer (MDG/TVP/SV/Mette Gundersen, AP).

Møtet hevet.

Sak 26/21: Fordeling av ekstraordinær bevilgning til finansiering av koronapandemien våren 2021

Dato 16. februar 2021
Saksnr.: 2021001688-1
Saksbehandler Jon Kristian Skaaland
Godkjent av Terje Fjellvang
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Fordeling av ekstraordinær bevilgning til finansiering av koronapandemien våren 2021

Forslag til vedtak

1. Budsjetreguleringer som er omtalt i saken vedtas.
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til senere å fordele resterende bevilgning fra staten til finansiering av koronapandemien våren 2021.

Sammendrag

Bystyret vedtok 16. desember 2020 følgende ved behandling av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2021–2024:

«Når de ekstraordinære midlene fra staten til finansiering av koronapandemien for våren 2021 er avklart, legger kommunedirektøren fram forslaget til fordeling av midlene for formannskapet.»

Stortinget har bevilget 96 mill. kroner i økt rammetilskudd til finansiering av koronapandemien våren 2021. I tillegg til dette har regjeringen fremmet forslag om 10 mill. kroner i økt rammetilskudd til finansiering av arbeidet med vaksinasjon mot covid-19.

Kommunedirektøren har vurdert hva som er en hensiktsmessig fordeling av kompensasjonen kommunen er tildelt. Det er fortsatt stor usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Det taler for at en del av kompensasjonen ikke fordeles til områdene nå, men disponeres senere når de økonomiske konsekvensene for kommunen er bedre kjent. Samtidig ønsker kommunedirektøren å gi områdene mer realistiske budsjetttrammer for driften 1. halvår 2021, som tar høyde for sannsynlige merutgifter som følge av koronapandemien.

Oppsummert foreslås følgende budsjettreguleringer:

Område	Tiltak	Beløp
21	Merutgifter skole	3 500
22	Merutgifter barnehage	1 200
30	Vaksinasjon mot covid-19	25 000
30	Økte lønnsutgifter i helse og mestring	15 000
33	Beredskap smittevern	1 000
33	Inntektssvikt tolk	850
34	Testing og smittesporing	7 000
35	Inntektssvikt kjøkkenservice	3 500
36	Sosialhjelp	4 000
51	Lager til smittevernutstyr	1 000
54	Ekstra renhold	2 000
9	Sektorovergrepene	-64 050
Sum		0

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok 16. desember 2020 følgende ved behandling av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2021–2024:

«Når de ekstraordinære midlene fra staten til finansiering av koronapandemien for våren 2021 er avklart, legger kommunedirektøren fram forslaget til fordeling av midlene for formannskapet.»

I et tilleggsnummer til Statsbudsjettet 2021 redegjør regjeringen for økonomiske konsekvenser av koronapandemien for kommunesektoren. I dette tilleggsnummeret ble det også fremmet forslag om tilleggsbevilgning til kommunesektoren for 1. halvår 2021.

Regjeringens forslag tar utgangspunkt i et anslag fra arbeidsgruppen som er satt ned for å kartlegge hvilke utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien. Arbeidsgruppen består av representanter fra berørte departementer, kommunesektoren og KS. I en delrapport fra 16. oktober har arbeidsgruppen anslått hvilke merutgifter og mindreinntekter kommunesektoren har hatt frem til 31. august. Videre har arbeidsgruppen anslått merutgifter og mindreinntekter for 3. tertial 2020.

Arbeidsgruppens anslag bygger på datainnhenting som KS har foretatt. KS har samlet inn tall fra et bredt utvalg kommuner, herunder Kristiansand kommune. På dette grunnlaget har arbeidsgruppen laget et anslag for de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren som helhet.

Regjeringen skriver følgende i sin vurdering av saken:

«Det er fortsatt betydelig usikkerhet om det videre forløpet av koronapandemien, og dermed også de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren. Regjeringen finner det derfor hensiktsmessig å legge frem forslag om tilleggsbevilgning gjeldende for 1. halvår 2021. Forslag om tilleggsbevilgning baserer seg på arbeidsgruppens anslag for merutgifter og mindreinntekter i 3. tertial 2020. Selv om det er usikkerhet forbundet med anslaget, kan det som et utgangspunkt legges til grunn at de samlede kostnadene for kommunesektoren vil utvikle seg om lag likt i 1. halvår 2021 som i 3. tertial 2020. Fremskrevet tilsvarer arbeidsgruppens anslag på 4,7 mrd. kroner for 3. tertial om lag 7 mrd. kroner for 1. halvår 2021.»

Stortinget vedtok en bevilgning i tråd med regjeringens forslag.

Den ekstraordinære bevilgningen er i all hovedsak fordelt etter antall innbyggere i kommunen. For Kristiansand kommune utgjør tilleggsbevilgningen 96 mill. kroner. Av dette er 4,6 mill. kroner begrunnet med tiltak for «å styrke kommunenes muligheter til kontroll med etterlevelse av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere».

I Prop. 79 S (2020–2021) *Endringer i statsbudsjettet 2021 [...] (økonomiske tiltak i møte med pandemien)* fremmet regjeringen forslag om økt rammetilskudd til kommunene med 500 mill. kroner for å finansiere kommunenes utgifter til vaksinasjon. Regjeringen har besluttet at vaksinasjonen mot covid-19 organiseres som en del av det nasjonale vaksinasjonsprogrammet, noe som betyr at kommunene får plikt til å sørge for et vaksinasjonstilbud til personer som bor eller oppholder seg i kommunen. Regjeringen varsler videre at ytterligere bevilgninger til kommunene vil bli vurdert i revidert nasjonalbudsjett.

For Kristiansand kommune utgjør forslaget til kompensasjon for utgifter til vaksinasjon om lag 10 mill. kroner.

Vurdering

Kommunedirektøren har vurdert hva som er en hensiktsmessig fordeling av kompensasjonen kommunen er tildelt. Det er fortsatt stor usikkerhet om det videre forløpet av pandemien. Det taler for at en del av kompensasjonen ikke fordeles til områdene nå, men disponeres senere når de økonomiske konsekvensene for kommunen er bedre kjent. Samtidig ønsker kommunedirektøren å gi områdene mer realistiske budsjetttrammer for driften 1. halvår 2021, som tar høyde for sannsynlige merutgifter som følge av koronapandemien. I lys av dette foreslår kommunedirektøren at kompensasjonen fordeles i henhold til omtalen under. Det er lagt vekt på å identifisere de største merutgiftene/mindreinntektene. Tabellene under gir derfor ikke en fullstendig oversikt over alle økonomiske konsekvenser av pandemien. Anslagene gjelder for 1. halvår 2021, med mindre annet er angitt.

Det er foreløpig ikke avklart hvilke merutgifter som påløper for å kontrollere etterlevelse av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere. Det foreslås derfor ikke i denne saken en fordeling av midler til dette. Dette kan imidlertid bli aktuelt på et senere tidspunkt.

Noen av kommunens merutgifter dekkes av staten gjennom øremerkede tilskuddsordninger. Dette gjelder blant annet utgifter til karantenehotell, testing ved grenseoverganger og kompensasjon til næringsdrivende fastleger ved sykefravær knyttet til koronavirus. Ettersom disse merutgiftene ikke skal dekkes av rammetilskuddet, omtales ikke ordningene videre i denne saken.

Oppvekst		
Skole	Skole har merutgifter til vikarer som følge av koronarelatert fravær. Merutgiften er anslått til 2 mill. kroner, forutsatt at 2/3 av merutgiftene dekkes av sykelønnsrefusjon. Merutgiften til drift, for eksempel innkjøp av håndsprit mv., anslås til 1,5 mill. kroner.	3 500 000
Barnehage	Det er ventet mindreinntekter på foreldrebetaling som følge av stenge barnehager/avdelinger, anslått til 1,2 mill. kroner.	1 200 000
		4 700 000

Helse og mestring		
Testing og smittesporing	Testing og smittesporing skjer i hovedsak på koronasenteret på Kløvertun. Koronatelefonen bemannes også av dette senteret. Merutgiften avhenger i stor grad av smittesituasjonen i kommunen, og er derfor vanskelig å anslå. I januar og februar 2021 er det utgiftsført 3 mill. kroner. Det er lagt til grunn noe lavere aktivitet i månedene fremover, og derfor også noe lavere kostnader.	7 000 000
Sosialhjelp	Basert på registrering av sosialhjelpstilfeller grunnet covid-19 har Kristiansand kommune totalt hatt en utbetaling i 2020 på 10 mill. kroner. Estimater for 2021 er på nesten samme nivå som 2020 og anslås til 9 mill. kroner for hele året, hvorav 4 mill. kroner gjelder 1. halvår.	4 000 000
Vaksinasjon	Vaksinasjon av befolkningen mot covid-19 skjer både i regi av fastlegene og av kommunen. Helfo refunderer fastlegens arbeid med vaksiner mot covid-19, men vil kreve kostnadsdekning fra kommunene for utbetalt refusjon. For kommunen vil de største merutgiftene gjelde bemanning til gjennomføring av selve vaksinasjonen. Det påløper	25 000 000

	også utgifter til IKT-utstyr og lisenser, etablering av vaksinasjonssted og lager og logistikk. Anslaget er svært usikker.	
Inntektssvikt kjøkkenservice	Kjøkkenservice har mindreinntekter knyttet til blant annet nedstengte kafeer og redusert eksternt salg. I anslaget er det tatt høyde for at også noen kostnader reduseres.	3 500 000
Økte lønnsutgifter	Alle kommunalsjefområder i helse og mestring har merutgifter til lønn som følge av pandemien. Den største merutgiften gjelder vikarer og overtid som følge av koronarelatert fravær i tjenestene. Noen tjenester har også økt bemanning sammenlignet med en normalsituasjon. Dette gjelder blant annet legetjenester, smittevern og legevaktstasjonen på Tangvall. I anslaget er det lagt til grunn at 2/3 av vikarutgiftene dekkes av sykelønnsrefusjon.	15 000 000
Beredskap smittevern	Ved utbrudd i en eller flere tjenester ser en det er behov for å øke ressurser til beredskap for smittevern. I anslaget er det lagt inn ett årsverk på dagtid, 0,2 årsverk på kveld, samt beredskap i helg.	1 000 000
Inntektssvikt tolk	Tolketjenesten har det siste året hatt en kraftig nedgang i salg av tolkeoppdrag. Det forventes at salget fortsatt vil være noe lavt i 2021.	850 000
		56 350 000

By- og stedsutvikling

Lager til smittevernutstyr	Ingeniørvesenet driver lager for smittevernutstyr og distribuerer utstyret til ulike tjenester i kommunen.	1 000 000
Ekstra renhold	Eiendom har merutgifter til renhold. Det er inngått avtale med ekstern utfører om økt renhold av berøringspunkter i kommunens omsorgssenter. Avtalen gjelder i denne omgang ut april 2021. Denne perioden ligger til grunn for kostnadsanslaget.	2 000 000
		3 000 000

Oppsummert foreslås følgende budsjettreguleringer:

Område	Tiltak	Beløp
21	Merutgifter skole	3 500
22	Merutgifter barnehage	1 200
30	Vaksinasjon mot covid-19	25 000
30	Økte lønnsutgifter i helse og mestring	15 000
33	Beredskap smittevern	1 000
33	Inntektssvikt tolk	850
34	Testing og smittesporing	7 000
35	Inntektssvikt kjøkkenservice	3 500
36	Sosialhjelp	4 000
51	Lager til smittevernutstyr	1 000
54	Ekstra renhold	2 000
9	Sektorovergripende	-64 050
Sum		0

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

1. Budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til senere å fordele resterende bevilgning fra staten til finansiering av koronapandemien våren 2021.

Sak 27/21: Sak angående fleksibelt opptak

Vedlegg

Vedtak OPPV, 09022021, Sak 7/21, Sak angående fleksibelt opptak

Dato 2. februar 2021
Saksnr.: 2021001921-1
Saksbehandler Kjetil Solvang
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
09.02.2021
03.03.2021

Sak angående fleksibelt opptak

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering

Sammendrag

Formannskapet ba i sak om vedtekter for kommunale barnehager i Kristiansand kommune – gjeldende fra 01.08.2020, om en sak på fleksibelt opptak.

Kristiansand kommune har i praksis løpende/fleksibelt opptak etter at hovedopptaket er ferdig. Alle barn med rett til plass får plass i hovedopptaket på høsten. Etter at hovedopptaket er ferdig vil barn som ikke har rett på plass tildeles ledige barnehageplasser, så langt det er søkere. Løpende/fleksibelt opptak begrenses i all hovedsak av antall barnehageplasser i kommunen, samt hvor det er ledige plasser.

Et lokalt eller nasjonalt vedtak om at alle barn har rett til barnehageplass fra den måneden de fyller ett år, ville medføre at kommunen måtte bygge ut anslagsvis 400 flere barnehageplasser og det ville koste om lag 30 mill. kr. per år i drift. Det ville også innebære utfordringer for barnehagene, ved at de måtte holde av plasser til barn som er født på våren. Dette anses ikke som økonomisk realistisk.

Et mer realistisk tiltak for å kunne tilby flere barn plass mellom to hovedopptak kan være å legge til et nytt talletidspunkt 01.02. Det ville føre til at barn født tidlig på våren oftere vil tilbys barnehageplass fra da av, i stedet for å måtte vente på plass til nærmere 1. april. Tiltaket vil koste om lag 2 mill. kr per år i drift og vil medføre at det må vedtas endringer i de lokale retningslinjene for tilskuddsberegning til private barnehager.

Barnehagebehovsplanen er virkemiddelet for å tilpasse antall barnehageplasser til det antall plasser som trengs i delområdene, bydelene og kommunen totalt sett. Lave fødselskull de senere årene gjør at kommunen ufrivillig er i ferd med å få mer overkapasitet av barnehageplasser enn oppvekst- barnehages budsjett har rom for. Det betyr også at flere barn uten rett antagelig vil kunne få barnehageplass de kommende årene. De synkende barnekullene har også ført til at en ikke har hatt behov for så mange nye barnehageplasser og en har da ikke hatt like gode muligheter til å utjevne skjevheter i forhold til hvor det er størst behov for nye barnehageplasser.

Vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken

Formannskapet ba i sak 16/20 04.03.2020 – Vedtekter for kommunale barnehager i Kristiansand kommune – gjeldende fra 01.08.2020, om en sak på fleksibelt opptak. (Punkt 3)

Gjeldende rett

Søknadsfristen for barnehage (hovedopptaket) er i Kristiansand kommune 1. mars og gjelder plass fra påfølgende høst.

«Retten til barnehageplass gjelder for barn som fyller ett år senest innen utgangen av november det året det blir søkt om barnehageplass. Retten ble sist utvidet i 2017.

Dersom barnet fyller ett år i løpet av august det året det ble søkt om plass, har barnet rett på plass innen utgangen av august. Dersom barnet fyller ett år i september, oktober eller november det året det vert søkt, har barnet rett på plass innen utgangen av den måneden barnet ble født. Retten til barnehageplass følger av barnehageloven § 12 a.»

Hovedopptaket

Arbeidet med opptaket starter umiddelbart etter søknadsfristen. I 2020 fikk totalt 1263 barn tilbud om barnehageplass per 17. mars. 129 barn med rett til plass fikk ikke tilbud i 1. opptaksrunde. Det ble så jobbet systematisk for å finne plass til disse barna, og alle fikk tilbud før de hadde rett til oppstart.

Retten til plass gjelder barnehageplass i Kristiansand kommune. Kommunen har siden retten ble innført i 2009 innfridd lovkravet. Det er derimot ikke alltid mulig å tilby plass i den, eller de barnehagene, som det er søkt om plass i. Familier som ikke får plass i barnehagene de har søkt, blir kontaktet for å finne den best mulige løsningen med annen barnehage. Alle søkere som ikke får oppfylt sin 1. prioritet barnehage har rett til å stå på venteliste til den barnehagen.

Opptak til barnehager reguleres av barnehageloven §16 og §18, samt barnehagenes vedtekter. Barn med alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse og barn med vedtak etter lov om barneverntjenester §§4-12 og 4-4 har rett til å bli prioritert ved opptak til barnehager jfr. barnehageloven §18. Utover dette er det barnehagenes vedtekter som definerer rekkefølgen på søkerne. I kommunale barnehager tildeles overnevnte prioriterte grupper først, deretter tildeles plassene etter alder slik at de eldste barna får tildelt plass først.

Private barnehager tar også inn prioriterte søkere først (Barnehagelovens §18) og har aldersprioritering, men de kan også ha bestemmelser i vedtektene om annen prioritering. De kan for eksempel være at det tas hensyn til eksisterende barnegruppe (alder og kjønn) ved opptak av nye barn, og for eksempel at barn av ansatte eller barn i barnehagens nærområde prioriteres.

Løpende opptak

Når alle barn med rett til plass har fått tilbud, starter en å tilby plasser til søkere som ikke har rett til plass. Plassene tilbys løpende etter hvert som plasser frigjøres. Av de som søker plass utenom hovedopptaket er det flest som søker oppstart i januar.

Barnehagenes oppsigelsestid varierer mellom 1-3 måneder. De fleste barnehagene inkl. de kommunale har 1 måneds oppsigelsestid. Det kan være vanskelig å gi god informasjon om løpende opptak fordi en ikke vet på forhånd hvilke barnehager som får oppsigelser, samt når plasser blir ledige. Oppvekst gir råd basert på erfaringer fra tidligere år m.m.

Venteliste

Per desember 2020 har om lag 200 barn fått barnehageplass i løpende opptak. 142 barn står nå på venteliste. Da tar en ikke med barn som ønsker å bytte barnehage. Av disse ønsket 29 plass høsten 2020, 51 barn ønsker plass i januar, 20 i februar, 26 i mars, 15 i april og ett barn i mai. Av de på venteliste er 27 født i 2018 og tidligere, 55 er født i 2019 og 60 barn er født i 2020. Det kommer normalt flere søkere utover våren.

I og med at alle barn som har rett på plass får tilbud fra høsten, er det mange av de på venteliste som fyller ett år i desember og senere. I tillegg er det noen som har søkt for sent og som dermed ikke har rett til plass og ikke ble med i hovedopptaket. Mange søkere ønsker at barnet skal begynne i barnehage fra den måneden barnet fyller ett år. Barn som fyller ett år senere enn 1. desember har først rett til plass fra august påfølgende år, men vil ofte kunne få barnehageplass tidligere, spesielt dersom de er litt fleksible i forhold til litt reisevei til barnehagen.

Det kan være en utfordring å finne barnehageplass til familier som flytter til kommunen i løpet av barnehageåret. Dette gjelder spesielt hvis de trenger barnehageplass til mer enn ett barn. Ettersom flytting i seg selv innebærer store endringer for barna ønsker foreldre gjerne at barna skal gå i en barnehage der de blir kjent med barn som de senere skal gå på skole sammen med.

Hvor i kommunen er det lett/vanskelig å få barnehageplass

I noen delområder er det vanskelig å få barnehageplass. Det gjelder særlig områder med stor utbygging som f.eks. Justneshalvøya. Andre delområder har god kapasitet og kan ta inn barn som ikke har rett til plass. Det er også noen få barnehager som har tatt ned kapasiteten permanent ettersom de ikke ser seg tjent med å variere antall barn så mye. Dette er slik situasjonen er akkurat nå:

- **Søgne** (Langenes, Nygård og Lunde): Generelt veldig god kapasitet.
- **Songdalen** (Finsland, Nodeland og Rosseland) Grei kapasitet.
- **Vågsbygd** (Flekkerøy, Voie/Møvig, Midtre Vågsbygd og Slettheia) Det er stor rift om plassene i Midtre Vågsbygd, mens det er god kapasitet i de andre delområdene.
- **Sentrum** (Hellemyr, Tinnheia, Grim, Kvadraturen/Eg, Strai og Mosby) Det er vanskelig å få barnehageplass på Hellemyr og Tinnheia.
- **Lund** (Lund/Sødal, Kongsgård/Gimlekollen og Justvik/Ålefjær) Barnehagene på Justvik og Gimlekollen har mange søkere, mens det er lettere å få barnehageplass på Lund.
- **Tveit/Randesund** (Tveit, Hånes, Søm/Torsvikheia og Randesund) Det er relativt god balanse, men noe spredt ledig kapasitet.

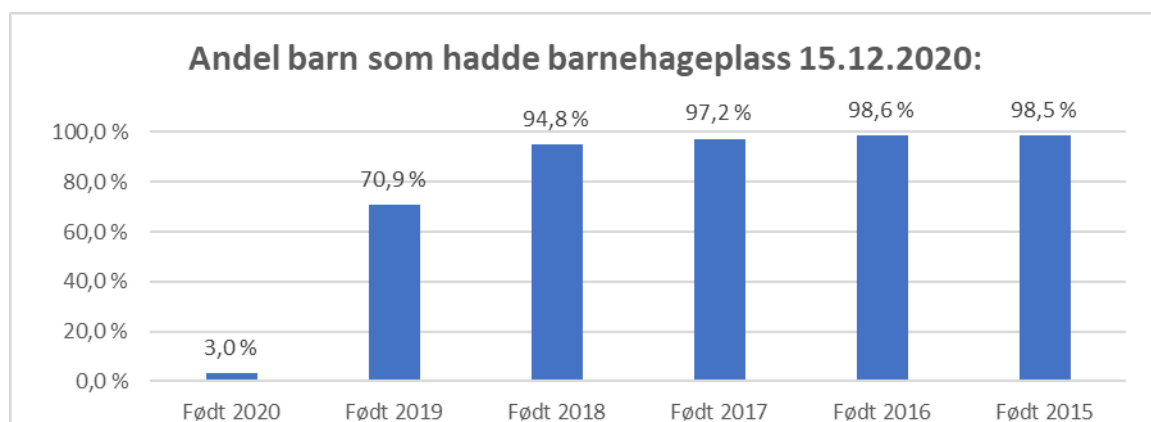
Jamfør for øvrig barnehagebehovsplanen 2021-2031

Det er som oftest mulig å få barnehageplass hvis man aksepterer en lengre reisevei. Flest foreldre ønsker naturlig nok barnehageplass i nærområdet slik at barna blir kjent med andre barn som bor i samme område og at det ellers blir lettere i hverdagen.

Andre preferanser kan være om barnehagen har lang åpningstid, eller om den ligger på vei til arbeidssted, er av en viss størrelse o.l. Enkelte kan også ha preferanser i forhold til hvilke barnehager de mener driver særlig bra, har en spesiell profil mv. Kommunen har bedriftsbarnehager som tar opp barn fra et større geografisk område, barnehager med utvidet formålsparagraf, studentbarnehage, familiebarnehager m.m. Det utgjør et mangfold, men er også til dels med på å øke kompleksiteten i opptaket og ved planlegging av hvor en skal bygge ut nye barnehageplasser i Barnehagebehovsplanen. I gamle Kristiansand kommune hadde Oppvekst i 2016 i forbindelse med Barnehagebehovsplanen en gjennomgang av hvor barn bor sett opp mot hvor de har barnehageplass. Den viste at flest barn hadde barnehageplass mellom 500 og 1000

meter fra der de bodde. Nest vanligst var det å ha barnehageplass 1000 - 1500 meter fra der de bodde. 94 prosent av barna i Vågsbygd hadde den gangen plass i bydelen. For Sentrum var andelen 87 prosent, Lund 88 prosent og Tveit/Randesund 95 prosent.

Barn med barnehageplass, aldersfordeling:

Ovenfor ser man andelen barn som benytter barnehageplass basert på antall barn i barnehagene 15.12.2020, samt kommunes egne tall på hvor mange barn det er i de ulike årskullene. Andelen som har plass per årskull kalles dekningsgrad.

Pr 15.12.20 var det 37 barn med barnehageplass født i 2020, noe som utgjør 3 prosent av alle barn født i 2020. Ingen av de hadde rett på barnehageplass.

Av barn født i 2019 (1- åringer) hadde 71 prosent barnehageplass. Alle disse, utenom barn født i desember, har rett på plass, og ville fått plass om de ønsket det. 824 barn hadde barnehageplass, mens ca. 340 barn benyttet ikke barnehageplass. Det var til sammen 170 barn født i september, oktober og november som hadde plass. De hadde ikke rett til plass da retten ble innført i 2009. Det var 38 barn født i desember 2019 som hadde barnehageplass, som altså ikke hadde rett til barnehageplass.

For 2018 (2- åringer) årskullet benyttet 95 prosent av barnene barnehageplass.

For barn 3-5 år (født 2017-2015) går nesten alle i barnehage og barnehagedeltakelsen ligger som en ser på 97-99 prosent. Barnehagedeltakelsen som heter dekningsgraden i KOSTRA- sammenheng har for 3-5 åringer i Kristiansand kommune ligget ganske stabilt omkring 98 prosent i mange år. Kristiansand har normalt ligget rett over snittet av ASSS kommunene for denne aldersgruppen.

Etterspørselen etter barnehageplass for små barn (0-2 år) økte mye en periode og spesielt en periode på 2000 tallet i forkant og til dels etterkant av innføringen av rett til barnehageplass i 2009. Kristiansand kommune ligger fremdeles under snittet av ASSS kommunene for denne aldersgruppen (96% av snittet for ASSS kommunene). Agder kommunene har generelt høy andel med barn som mottar kontantstøtte for ettåringer og mange Agder- kommuner har derfor lav barnehagedeltakelse for små barn (0-2 år).

Tildeling av nye plasser gjennom året

På høsten begynner barn som fyller 6 år det året på skolen. Det frigjør normalt mellom 1200 til 1400 barnehageplasser. Dersom det ikke hverken legges ned eller starter opp nye barnehager er det disse plassene, pluss evt. tomme plasser fra våren, som kan fylles opp.

Kristiansand kommune har talletidspunkt for finansiering 15.09 og barnehagene forsøker da å fylle opp så langt de kan før det. De fleste plassene tilbys fra august. Alle barnehagene får normalt ikke fylt opp alle plassene 15.09., ettersom det ikke er nok barn til det. Neste talletidspunkt er 15.12. Det er det eneste statlige lovpålagte talletidspunkt. Barnehager som ikke har fått fylt opp alle plassene vil normalt da ta inn flere barn før

15.12. I 2020 økte antall barn med barnehageplass med 101 barn fra 15. september til 15 desember.

Barnehageårets siste telletidspunkt er 01.04. Det var 48 flere barn med barnehageplass 01.04.20 enn det var 15.12.2019. Det er hvert år slik at det totalt sett er flest barn i barnehagene på våren. Det kommer av at mange foreldre søker barnet til barnehage fra omtrent den måneden det fyller ett år.

Hva kan kommunen gjøre dersom en ønsker at flere barn skal kunne tilbys barnehageplass gjennom året, og hva vil det koste?

En barnehageplass for barn 0-2 år koster kommunen netto om lag 240.000 kr per år. Det å ha 100 flere små barn i snitt halve barnehageåret vil dermed gi en merkostnad for Kristiansand kommune på ca. 12 mill. kr per år.

Oppvekstdirektørens estimat er at dersom en hadde satt i gang en massiv utbygging av barnehager slik at alle bydeler i hovedsak fikk overkapasitet, så kunne en antagelig tilbudt 200 - 250 flere barnehageplasser på våren. For å klare det ville man trenge ca. 400 ekstra barnehageplasser i forhold til det som er lagt opp til i barnehagebehovsplanen. Hadde en hatt så god barnehagekapasitet kunne en også innført og overholdt rett til barnehageplass fra den måneden barnet fylte ett år. Antall ekstra barn som ville fått tilbud er beregnet ut fra antall på venteliste og at 60 prosent av barna uten rett til plass ville tatt imot plass. Det er forutsatt at barn født i mai og juni måtte ventet til august med få plass.

225 flere barnehageplasser i ett halvt år vil koste kommunen ca. 27 mill. kr, forutsatt at gjennomsnittskostnaden for kommunale barnehager ikke øker. Som følge av at flere kommunale barnehager ville måtte hatt en del tomme plasser på høsten, så vil den totale kostnaden bli i størrelsesorden 30 mill. kr per år.

Det må nevnes at Kristiansand kommune som følge av lave fødselstall er i ferd med å bygge seg opp noe mer overkapasitet av barnehageplasser enn det en har sett tidligere og er vant med, samt hva oppvekstsektoren per i dag har budsjettmidler til. Det vil gjøre at en mest sannsynlig vil få et enda mer fleksibelt opptak de nærmeste årene ved at det kommer til å bli flere tilgjengelige barnehageplasser.

Det er flere motargumenter mot stor overkapasitet. Det er dårlig økonomi i det for barnehagene, både for kommunale og private og kommunen. Det skaper i tillegg utfordringer for barnehagene som ikke får fylt opp plassene ved at de får utfordringer med å hele tiden tilpasse barnehagegruppene til de nye barna som kommer til, og ansattkabelen blir mer ustabil. Pedagog- og bemanningsnormen ville også bli mer utfordrende å holde.

Skulle man hatt så stor overkapasitet at alle barn kunne fått plass på våren, så burde man forsøke å rigge det til sånn at mange barnehager systematisk holdt igjen ett visst antall plasser, som så ble fylt opp i januar, for så å gi tilbud til nye barn utover våren.

Telletidspunkt

Kommunene står fritt til å velge telletidspunkt for finansiering. J.fr. Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager §12. Forskriften viser til private barnehager, men det anbefales at en har samme telletidspunkt for de kommunale barnehagene. Kristiansand kommune har helt siden 2013 hatt telletidspunkt for finansiering på datoene 15.09, 15.12 og 01.04 for både kommunale og private barnehager. Det anses at disse telletidspunktene fungerer bra og ikke bør endres. Det eneste en skulle ønske seg var at staten endret det lovpålagte telletidspunktet 15.12 til å gjelde fra 01.01., som er en mer naturlig dato å starte i barnehage på.

For å få et mer fleksibelt opptak kunne man opprette et nytt telletidspunkt 1. februar for å gi barnehagene incitament til å ta opp flere barn. Det ville føre til at flere av de ca. 50

barna som hvert år begynner mellom 15.12 og 01.04 ville fått tilbud om plass fra 1. februar i stedet for å måtte vente til mars eller april. Det ville øke tilskuddene til private barnehager samt bemanningskostnader i kommunale barnehager med til sammen ca. 2 mill. kr per år. «Lokale retningslinjene for beregning og utbetaling av tilskudd til private barnehager i Kristiansand kommune» punkt 2 b ville i så fall måtte revideres og Oppvekstsektorens ramme må tilføres 2 mill. kr.

I forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, § 12 fremkommer det at de lokale retningslinjene skal vedtas før tilskuddsåret begynner. Dvs. et nytt telletidspunkt kan tidligst innføres fra 2022.

Konklusjon

Kristiansand kommune har i praksis løpende opptak. Hvor mange som får plass utenom hovedopptaket begrenses i hovedsak av tilgjengelig kapasitet.

Dersom alle som ønsker det skal få tilbud om plass gjennom året, må det bygges ut ca. 400 flere barnehageplasser og tilføres ca. 30 mill. kr ekstra i driftsmidler pr år. Dette vil ikke være realistisk.

Dersom det innføres et nytt telletidspunkt 1. februar, vil flere barn få tilbud om plass mellom 15.12 og 01.04. Et slikt tiltak beregnes å gi en merkostnad på ca. 2 mill. kr per år.

Sak 28/21: Forslag til endring i kommunale lånegarantier til private barnehager

Vedlegg

Vedtak OPPV, 09022021, Sak 6/21, Forslag til endring i kommunale lånegarantier til private barnehager

Dato 2. februar 2021
Saksnr.: 2021001920-1
Saksbehandler Kjetil Solvang
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Oppvekstutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

09.02.2021
03.03.2021
24.03.2021

Forslag til endring i kommunale lånegarantier til private barnehager

Forslag til vedtak

1. Nye kommunale lånegarantier gjelder inntil lånet er innfridd, begrenset til 30 år fra utbetalingstidspunktet.
2. Bjørndalen barnehages allerede innvilgede kommunale lånegaranti endres til å gjelde inntil lånet er innfridd, begrenset til 30 år fra utbetalingstidspunktet. Dersom Statsforvalteren i Agder krever det, utstedes deres kommunale lånegaranti på nytt.

Sammendrag

Stortinget har vedtatt at Husbanklån til private barnehager avvikles fra 2021. For å ikke svekke nye private barnehagers mulighet til å ta opp og betjene lån u hensiktsmessig mye, foreslår kommunedirektøren at nye kommunale lånegarantier tidsbegrenses fra dagens gjeldende 5 år til 30 år.

Bjørndalen barnehage som er under utbygging har søkt om at punktet om at lånegarantien gjelder i 5 år fjernes, da de må finansiere deler av barnehagen i privat bank. Bjørndalen barnehagen er den eneste barnehagen som har fått utstedt kommunal lånegaranti etter betingelsene i de kommunale lånegarantiene ble revidert i 2017, og dermed den eneste barnehagen som har tidsbegrensningen.

Vedlegg:

Ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Stortinget har vedtatt at lån til private barnehager avvikles fra 2021. Husbanken tilbyr dermed ikke lenger lån til private barnehager. Finansieringen av private barnehager skal utredes i 2021 og Husbanklån kan åpenbart gjeninnføres hvis Stortinget i fremtiden skulle vedta det.

I sak angående mulig avvikling av kommunale lånegarantier til oppføring av private barnehager (sak 201610694, vedtatt i Bystyret 01.02.2017, sak 6/17) ble det tilført nytt punkt om at lånegarantien opphører ved salg av barnehagen, samt et punkt om at lånegarantiene tidsbegrenses til 5 år. Bakgrunnen for tidsbegrensning på 5 år var at Husbanken ikke lenger krevde kommunal lånegaranti og dermed ble garantien i hovedsak kun benyttet som simpel kausjon for byggelån og hadde i praksis ikke noe verdi for barnehagene etter at byggelånet var innfridd.

Nå som Husbanklån ikke lenger gis til private barnehager vil kommunal lånegaranti få større betydning enn tidligere ved at de kan få betydning for om private aktører i det hele tatt får lån i tradisjonelle banker, samt rentenivået de vil få.

Bjørndalen barnehage som er under bygning har sendt søknad om at punkt 1 G i deres kommunale lånegaranti fjernes. Setningen i punkt 1 om at lånegarantien er begrenset til 5 år fra utbetalingstidspunktet vil også måtte endres. Bjørndalen barnehagen er den eneste barnehagen som har fått utstedt kommunal lånegaranti etter betingelsene i de kommunale lånegarantiene ble revidert i 2017, og dermed den eneste barnehagen som har tidsbegrensningen. Barnehagen søkte om Husbankfinansiering i 2020 og fikk innvilget lån på 28 mill. kr av en søknad på 37.812.500. Hadde de søkt i 2021 ville de ikke fått lån.

Bystyret har vedtatt at nye barnehager i hovedsak skal være kommunale, men det er private barnehager som har fått konsesjoner og som det er behov for å realisere. En eventuell omgjøring av disse til kommunale, betinger at de frasier seg konsesjon evt. ved en økonomisk kompensasjon for det. Bygging i kommunal regi måtte finansieres opp i økonomiplanen med betydelige midler og føre til utsettelse av nødvendige prosjekter. Derfor anses kommunal lånegaranti fortsatt å være et nødvendig virkemiddel.

Dette kan, ut over Bjørndalen barnehage, gjelde følgende nye private barnehager som er vedtatt i økonomiplanen for 2021-2024 eller tidligere:

- Spiren (Søgne) er gitt anledning til å reetablere/samle sine lokasjoner på 5 ulike steder. 80 barnehageplasser. 2023
- Solkollen Strømme, 40 plasser. 2024
- Privat barnehage i Justvikområdet, etter anbud. 50 plasser, 2024
- Utvidelse og relokalisering av Læringsverkstedet avd. Grim, 50 nye plasser. Totalt 82 plasser. 2024

Vurdering:

Det faktum at Husbankfinansiering ikke gis vil kunne gjøre det vanskeligere å få lån til oppføring av private barnehager selv med kommunal lånegaranti. I tillegg vil renten som tilbys kunne bli høyere i private banker. Dersom kommunale lånegarantier skal gjelde i 5 år vil det gjøre finansieringen ytterligere vanskelig.

Det anses ikke som spesielt stor økonomisk risiko i å gi kommunal lånegaranti, i alle fall har det ikke vært det til nå. Ingen av de lånene som det er utstedt kommunal lånegaranti for er misligholdt. Dersom en privat barnehage misligholder lånet i den grad at lånegarantien trer i kraft, vil kommunen om ønskelig kunne overta barnehagen ved å innfri resterende lån.

Det er ønskelig at det er en tidsbegrensning på lånegarantiene. Det antas at nye lån som vil bli tatt opp i private barnehager i hovedsak vil bli gitt med 30 års nedbetalingstid. Uansett anser kommunedirektøren ikke det som kommunens rolle å garantere for lån ut over 30 år, da det vil innebære en større risiko.

Ordlyden i nye kommunale lånegarantier foreslås endret til:

1. Kristiansand kommune garanterer for lån inntil kr xx til oppføring av xx barnehage i form av simpel kausjon. Lånegarantien gjelder inntil lånet er innfridd, begrenset til 30 år (~~ikke 5 år~~) fra utbetalingstidspunktet. Det forutsettes at garantiansvaret nedtrappes suksessivt i takt med forutsatt utvikling av hovedforholdet.
2. Betingelsene for kommunal lånegaranti er:
 - a. Etableringen skal være i henhold til de behov barnehagebehovsplanen angir.
 - b. Minstenorm for antall barn pr. m² skal være i henhold til anbefalte normer som framgår av barnehageloven.
 - c. Oppvekststyret godkjenner barnehagens drift og investeringsbudsjett.
 - d. Eieren kan ikke ta ut overskudd/utbytte fra driften.
 - e. Det settes som vilkår at det etableres «ordnede lønns- og arbeidsforhold for de ansatte».
 - f. Lånegarantien opphører ved et eventuelt videresalg av barnehagen.
 - ~~g. Lånegarantien tidsbegrenses til 5 år. (punktet strykes)~~
3. Ved eventuelt mislighold av lånet som medfører at garantiansvaret for Kristiansand kommune utløses vil kommunen kunne kreve eiendommen realisert for dekning av beløpet.

Sak 29/21: Nytt ordensreglement - endring etter vedtak i bystyret

Vedlegg

Vedtak OPPV, 09022021, Sak 5/21, Nytt ordensreglement - endring etter vedtak i bystyret
forskrift om ordensreglement

Dato 6. januar 2021
Saksnr.: 2020042551-14
Saksbehandler Silje Årnes Lauvrak
Godkjent av Kristin Eidet Robstad
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
09.02.2021
10.02.2021

Nytt ordensreglement - endring etter vedtak i bystyret

Forslag til vedtak

- 1) Formannskapet slutter seg til endring av ordlyd vedrørende mobiltelefon, digitale enheter m.m, og inndragelse av slike gjenstander, i vedlagt ordensreglement.
- 2) Forbud mot mobiltelefon evalueres i januar 2022.

Sammendrag

Bystyret vedtok den 09.12.20 (sak 244/20) nytt ordensreglement for grunnskolene i Kristiansand kommune. Det ble vedtatt to endringer i det opprinnelige forslaget.

Endringene innebærer:

- Forbud mot mobiltelefon og lignende digitale enheter.
- Tydeliggjøring av regler for inndragelse av slike gjenstander.

I vedlagt forslag til ordensreglement har vi opprettholdt intensjonen i bystyrets vedtak, men gjort en endring i ordlyden, for å få bedre sammenheng i ordensreglementet.

Skolelederne har fått fremlagt bystyrets vedtak, og har uttrykt visse bekymringer til innføring av et mobilforbud, da særlig på ungdomsskolen. I likhet med oss voksne er mobiltelefonen en viktig del av barn og unges liv. Mobiltelefonen blir brukt til å avtale møter med helsesykepleiere, sosiallærer m.v, sjekke busstider, gjøre avtaler etter skoletid, betaling, o.l. Et generelt forbud kan være vanskelig å følge opp for de ansatte, og kan innebære mange forespørsler om tillatelser i enkelttilfeller. Mange elever er også utenfor skolens område i skoletiden noe som innebærer at det er vanskelig å holde oversikt over elevens mobilbruk. Kommunedirektøren anbefaler derfor at forbudet mot mobiltelefon evalueres senest januar 2022.

Vedlegg:

Forslag til forskrift om ordensreglement for grunnskolene i Kristiansand kommune.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok den 09.12.20 (sak 244/20) nytt ordensreglement for grunnskolene i Kristiansand kommune:

Bystyrets vedtak:

1. Bystyret slutter seg til forslag til forskrift om felles ordensreglement for grunnskolene i Kristiansand med følgende endringer (Enst.)
2. Forskrift om ordensreglement
 - a. Føyes til under punkt 7: Dette er ikke tillatt: - bruke mobiltelefon, nettbrett, iPad og andre tekniske hjelpemidler, med lyd- og kameramuligheter i skoletiden dersom skolen ikke har gitt tillatelse til dette. Samarbeidsutvalget ved den enkelte skole kan i samarbeid med rektor utarbeide egne ordninger for oppbevaring av slikt utstyr i skoletiden. [...]
(44/27)
 - b. Nytt punkt under § 8 Tiltak og sanksjoner – Brudd på reglene om mobilbruk Mobiltelefon, nettbrett, iPad og andre tekniske hjelpemidler som brukes i strid med kommunens ordensreglement kan inndras frem til skoletiden er slutt. Utstyret leveres ut før eleven går hjem for dagen. Skolen plikter i mellomtiden å oppbevare utstyret på en forsvarlig måte.
(48/23)

Juridisk grunnlag

Alle skoler skal ha et ordensreglement, jf. opplæringsloven § 9A-10.

Ordensreglementet skal regulere elevenes rettigheter og plikter på skolen, så lenge dette ikke er fastsatt i lov eller på annen måte, jf. opplæringsloven § 9A-10. Reglementet skal inneholde regler om orden og atferd, regler om hvilke tiltak/sanksjoner som kan brukes mot elever som bryter reglementet, og regler om fremgangsmåten når slike saker skal behandles. Det er ellers opp til den enkelte kommune, eller skole å avgjøre hvilke regler man ønsker i ordensreglementet.

Vurdering

For at det skal bli god flyt og sammenheng i ordensreglementet, har det vært nødvendig å endre noe på ordlyden i det opprinnelige vedtaket fra bystyret. Derfor finner kommunedirektøren det riktig å forelegge den nye ordlyden i §§7 og 8 for ny politisk behandling og for å sikre at Bystyreflertallets intensjon er ivaretatt. Det nye forslaget til ordensreglement er vedlagt.

Når det gjelder bystyrets vedtak punkt 2a er følgende endringer gjort i forslag til ordensreglement:

Opprinnelig versjon:

§ 7 Regler for atferd

Elevene skal vise alminnelig god atferd. Det er god atferd å:

- *behandle medelever, ansatte og andre som eleven møter i skolehverdagen med respekt uansett kjønn, nasjonalitet, religion, livssyn, seksuell orientering m.m.*
- *bidra til et godt inkluderende læringsmiljø*
- *ta imot veiledning fra skolens ansatte og handle på bakgrunn av denne*
- *vise nettvett og følge skolens regler for bruk av digitalt utstyr*
- *følge skolens regler for bruk av hjelpemidler og spesialutstyr*
- *la andres eiendeler være i fred*
- *være tilstede og delta i undervisningen hele skoledagen*

Oppførsel som ikke aksepteres:

- *krenkende ord og atferd (gjelder også krenkende atferd på nett)*
- *utøve eller true med fysisk vold*
- *juks eller forsøk på juks*
- *ta bilde av/filme personer uten samtykke*
- *ha med eller bruke rusmidler, tobakk og snus*
- *ha med og/eller benytte farlige gjenstander*
- *bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet i undervisning, vurderingssituasjoner, på skoletur, leksehjelp og SFO jf. opplæringslova § 9-7.*

Ny versjon:

§ 7 Regler for atferd

Elevene skal vise alminnelig god atferd. Det er god atferd å:

- *behandle medelever, ansatte og andre som eleven møter i skolehverdagen med respekt uansett kjønn, nasjonalitet, religion, livssyn, seksuell orientering m.m.*
- *bidra til et godt inkluderende læringsmiljø*
- *ta imot veiledning fra skolens ansatte og handle på bakgrunn av denne*
- *vise nettvett og følge skolens regler for bruk av digitalt utstyr*
- *følge skolens regler for bruk av hjelpemidler og spesialutstyr*
- *la andres eiendeler være i fred*
- *være tilstede og delta i undervisningen hele skoledagen*

Oppførsel som ikke aksepteres:

- *krenkende ord og atferd (gjelder også krenkende atferd på nett)*
- *utøve eller true med fysisk vold*
- *juks eller forsøk på juks*
- ***bruk av mobiltelefon, nettbrett og andre digitale enheter med lyd og kameramulighet i skoletiden, med mindre skolen har gitt tillatelse til dette. Skolen kan i samarbeid med samarbeidsutvalget utarbeide rutiner for oppbevaring, som f.eks mobilhotell e.l. som elevene kan benytte for forsvarlig oppbevaring i skoletiden.***
- ~~*ta bilde av/filme personer uten samtykke (utgår da denne er overflødig.)*~~
- *ha med eller bruke rusmidler, tobakk og snus*
- *ha med og/eller benytte farlige gjenstander*
- *bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet i undervisning, vurderingssituasjoner, på skoletur, leksehjelp og SFO jf. opplæringslova § 9-7.*

Når det gjelder bystyrets vedtak punkt 2 b. er følgende endringer gjort:

Opprinnelig versjon:

§ 8 Tiltak og sanksjoner ved brudd på reglene for orden og atferd.

Ved regelbrudd skal skolen følge opp eleven gjennom samtale og veiledning, og ved behov informere foresatte muntlig og/eller skriftlig. Ved behov for å informere foresatte skal eleven i forkant få gi sin mening, og få informasjon om hva som vil bli fortalt.

Skolene kan benytte følgende sanksjoner ved brudd på reglene for orden og atferd:

1. pålegg om å utføre oppgaver før eller etter skoletid som har sammenheng med regelbruddet
2. inndragelse av gjenstander som blir brukt i strid med ordensreglementet
3. restriksjon i bruk av skolens utstyr
4. avgrenset område i friminutt
5. bortvisning fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av skoledagen jf. oppl. §9 A-11 (det er ikke tillatt med bortvisning fra SFO eller leksehjelp.)
6. bortvisning fra undervisningen inntil tre dager på ungdomsskolen (oppl. § 9 A-11)
7. midlertidig eller permanent klassebytte/gruppebytte
8. midlertidig eller permanent skolebytte (opplæringsloven § 9A-12)

Ny versjon:

Ved regelbrudd skal skolen følge opp eleven gjennom samtale og veiledning, og ved behov informere foresatte muntlig og/eller skriftlig. Ved behov for å informere foresatte skal eleven i forkant få gi sin mening, og få informasjon om hva som vil bli fortalt.

Skolene kan benytte følgende sanksjoner ved brudd på reglene for orden og atferd:

1. pålegg om å utføre oppgaver før eller etter skoletid som har sammenheng med regelbruddet
2. **midlertidig inndragelse av gjenstander som blir brukt i strid med ordensreglementet. Gjenstandene skal oppbevares forsvarlig, og kan inndras frem til skoledagen er slutt. Tobakk og alkohol skal overleveres foreldrene. Ulovlige gjenstander og ulovlige rusmidler, som f.eks. våpen og narkotika, skal overlates til politiet.**
3. restriksjon i bruk av skolens utstyr
4. avgrenset område i friminutt
5. bortvisning fra undervisningen for enkelttimer eller for resten av skoledagen jf. oppl. §9 A-11 (det er ikke tillatt med bortvisning fra SFO eller leksehjelp.)
6. bortvisning fra undervisningen inntil tre dager på ungdomsskolen (oppl. § 9 A-11)
7. midlertidig eller permanent klassebytte/gruppebytte
8. midlertidig eller permanent skolebytte (opplæringsloven § 9A-12)

Kommunedirektørens kommentarer til endringene:

Kommunedirektøren vil presisere at skolen ikke kan kreve at mobiltelefonen er fysisk utenfor skolens område. Det er juridisk omtvistet om skolen kan kreve at elevene leverer inn mobiltelefonen ved skoledagens start, da dette er et inngrep i privatlivet til elevene. Se f.eks <https://www.nrk.no/norge/jusseksperter-mener-mobilforbud-pa-skoler-er-ulovlig-1.14364899>

Kommunedirektøren anbefaler derfor at rutiner for oppbevaring som blir utarbeidet ved skolene, som f.eks mobilhotell skal være frivillig å benytte seg av for elevene. Elevene må kunne velge å ha mobiltelefonen avskrudd i sekken, lommen e.l. Dersom mobilen blir brukt i strid med ordensreglementet, og beskjed om å legge den vekk ikke er tilstrekkelig, vil det kunne være aktuelt å benytte inndragelse som en sanksjon. Kommunedirektøren anser at en slik tolkning også er i samsvar med bystyrets vedtak.

Kommunedirektøren anser at det er hensiktsmessig at det er en felles hjemmel for inndragelse av gjenstander, og at det ikke er egne bestemmelser knyttet til ulike gjenstander. Ordlyden i bystyrets vedtak er derfor endret, slik at den ikke spesifikt nevner mobiltelefon og andre digitale enheter. Bestemmelsen er tydeliggjort med tanke på forsvarlig oppbevaring og lengde for inndragelse i samsvar med bystyrets vedtak.

Kommunedirektøren vil bemerke at inndragelse og eventuelt lengde på inndragelse av mobiltelefon og øvrige digitale enheter, må vurderes konkret.

Utdanningsdirektoratet skriver følgende om inndragelse av mobiltelefon i Ordensreglement Udir 8-2014:

Hvor lenge en mobiltelefon kan tas fra en elev må vurderes ut i fra hvor alvorlig og gjentakende bruddet på reglene er, og hvor skadelig for undervisning, ro og orden det vil være å gi telefonen tilbake. Varigheten må vurderes konkret. Langvarig inndragelse, for eksempel en hel dag, bør praktiseres med forsiktighet, men kan noen ganger være nødvendig.

Forslag om evaluering

Bystyrets vedtak er lagt frem for et utvalg av skoleledere i kommunen. Flere rektorer uttrykker bekymring til mobilforbudet, og praktiseringen av dette, særlig for ungdomsskoleelever. I liket med oss voksne er mobiltelefonen en viktig del av barn og unges liv. Mobiltelefonen blir brukt til å avtale møter med helsesykepleier, sosiallærer m.v, sjekke busstider, gjøre avtaler etter skoletid, betaling, o.l. Et generelt forbud kan være vanskelig å følge opp for de ansatte, og kan innebære mange forespørsler om tillatelser i enkelttilfeller. Mange elever er også utenfor skolens område i skoletiden noe som innebærer at det er vanskelig å holde oversikt over elevens mobilbruk.

I NOU 2019:10, frarådes også et generelt forbud mot mobile digitale enheter:

«Utvalget fraråder et generelt forbud mot mobile digitale enheter, herunder mobiltelefoner, i skolen. Utvalget vil i stedet oppfordre skolene til å utforme regler om bilder, film og lydopptak på lavest mulig nivå. Ordensreglementet bør oppfordre hver enkelt klasse, elevgruppe, trinn eller base til å lage elevregler som omhandler mobilbruk, fotografering, filming og lydopptak på skolen.»

På bakgrunn av mulige uheldige virkninger, særlig for sårbare elever, foreslår kommunedirektøren at mobilforbudet evalueres senest innen januar 2022.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

- 1) Formannskapet slutter seg til endring av ordlyd vedrørende mobiltelefon, digitale enheter m.m, og inndragelse av slike gjenstander, i vedlagt ordensreglement.
- 2) Forbud mot mobiltelefon evalueres i januar 2022.

Sak 30/21: Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Vedlegg

Vedtak RFF, 02032021, Sak 18/21, Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Vedtak , 03032021, Sak 20/21, Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Vedtak HELSEUTV, 16022021, Sak 11/21, Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Høringsbrev SSHF strategi 2021-2024.pdf

SSHF Strategi 2021-2024 høringsdokument

Dato 3. februar 2021
Saksnr.: 2020109086-2
Saksbehandler Hilde Engenes
Godkjent av Brede Skaalerud
Camilla B. Dunsæd

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Helseutvalget
Råd for funksjonshemmede
Formannskapet

Møtedato

10.02.2021
16.02.2021
02.03.2021
03.03.2021

Høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Forslag til vedtak

1. Formannskapet slutter seg til forslag til høringsuttalelse til Sørlandet sykehus HF Strategi 2021-2024

Sammendrag

I høringsbrev datert 17.12.2020 ber Sørlandet sykehus HF om høringsinnspill til Strategi 2021-2024. Høringsfristen er **04.02.2021**. Kommunene har fått utsatt frist.

Strategien skal benyttes som et overordnet, strategisk styringsdokument. Dokumentet bygger på Nasjonal helse- og sykehusplan, Helse Sør-Øst (HSØ) Utviklingsplan 2035 og SSHFs Utviklingsplan 2035, og vedtak om å videreføre en driftsmodell med tre sykehus i foretaket. Det er spesielt lagt vekt på områder som foretaket må lykkes med innen 2024 for å nå strategiens mål. Disse områdene er: Sammen med pasienten – for pasienten, kultur for helhet og samarbeid og økonomisk bærekraft. Det er ønsket innspill til disse områdene og de foreslåtte strategimålene.

Høringsuttalelsen fra Kristiansand kommune er basert på innspill fra helse og mestring, oppvekst, by- og stedsutvikling og samhandling og innovasjon. I kommunesamarbeidet på Agder, har sekretariatet i KOSS (Kommunalt overordnet strategisk samarbeid mellom kommuner i Agder innenfor helseområdet) utarbeidet høringspunkter som kommunene har brukt i sitt høringsarbeid.

Vedlegg:
Høringsbrev
Høringsdokument

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Her kan du skrive tidligere vedtak

I høringsbrev datert 17.12.2020 ber Sørlandet sykehus HF om høringsinnspill til Strategi 2021-2024. Høringsfristen er **04.02.2021**. Kommunene har fått utsatt frist.

Strategien skal benyttes som et overordnet, strategisk styringsdokument. Dokumentet bygger på Nasjonal helse- og sykehusplan, Helse Sør-Øst (HSØ) Utviklingsplan 2035 og SSHFs Utviklingsplan 2035, og vedtak om å videreføre en driftsmodell med tre sykehus i foretaket. Det er spesielt lagt vekt på områder som foretaket må lykkes med innen 2024 for å nå strategiens mål. Disse områdene er: Sammen med pasienten – for pasienten, kultur for helhet og samarbeid og økonomisk bærekraft. Det er ønsket innspill til disse områdene og de foreslåtte strategimålene.

Høringsuttalelsen fra Kristiansand kommune er basert på innspill fra helse og mestring, oppvekst, by- og stedsutvikling og samhandling og innovasjon. I kommunesamarbeidet på Agder, har sekretariatet i KOSS (Kommunalt overordnet strategisk samarbeid mellom kommuner i Agder innenfor helseområdet) utarbeidet felles høringspunkter som kommunene har brukt i sitt høringsarbeid.

Høringsuttalelsens oppbygging

1. Generelle innspill
2. Innspill til «Lykkes med- områdene» i strategien
3. Innspill til de fire strategiske målområdene 2021-2024:
 - Kvalitet i pasientforløp
 - Ledelse, organisering og kultur
 - Forskning, nyskaping og innovasjon
 - Teknologi og bygg

1. Generelle innspill

Strategi 2021-2024 er et kortfattet og godt strukturert dokument. Det er svært overordnet og kan derfor være utfordrende for høringsinstansene å gi gode, konkrete innspill til. Det vil være lettere i forbindelse med de utdypende delplanene som skal utarbeides i løpet av 2021. For å lykkes med samhandling og god tjenesteutvikling er det viktig at sykehuset legger til rette for god kommunal deltakelse i dette arbeidet. Kristiansand kommune vil prioritere dette og så tidlig som mulig sikre rett kompetanse inn i arbeidet.

Rammebetingelser og sentrale føringer

Strategien bygger på vedtak for Utviklingsplan 2035 for SSHF om å videreutvikle strukturen med tre sykehus i foretaket (styresak 029-2018, 12.04.2018) Kristiansand kommune støtter opp om strategien som har som ambisjon om å videreutvikle en struktur med tre sykehus på Agder, i tråd med vedtak som er gjort, og har forventninger til sykehusets strategiske arbeid med tanke på å sikre kvalitet og bærekraft i denne utviklingen.

Kommunen savner en nærmere beskrivelse av hovedmomentene i utfordringsbildet som sykehuset har lagt til grunn for sitt strategidokument. Det er viktig at et så overordnet strategidokument har god og åpenbar sammenheng med de utfordringene strategien skal bidra til å løse. Tydelig referanse til utfordringsbildet er også vesentlig

med tanke på felles strategisk samhandling med eksterne aktører, eksempelvis kommunene.

En vil også oppfordre til at følgende strategier som er vedtatt i regionale samhandlingsstrukturer, inngår i arbeidet med sykehusets strategiplan:

- Strategi og handlingsdokument for Helsefelleskapet
- Strategidokument for forskning, innovasjon og utdanning (OSO)
- Strategien om «Ett digitalt Agder» inngår i planleggingen for 2021 – 2024

Disse har særlig relevans for «strategisk målområde punkt 3 i planen som omhandler forskning, nyskaping og innovasjon.

Samhandling – sentral faktor i strategisk utvikling av helsetjenester til befolkningen

Kristiansand kommune vil understreke betydningen samhandling har for å lykkes på de områdene strategien fremhever. Strategier relatert spesifikt til samhandling på flere områder ville styrket dokumentet. Likeverd i samhandlingen mellom sykehus og kommune er et viktig strategisk grep i seg selv med tanke på å utvikle gode og helhetlige pasientforløp og tjenester av god kvalitet.

Strategier rettet mot prioriterte grupper og kritiske utviklingsområder

Kommunene på Agder består av 25 virksomheter med befolkningsmessig store bykommuner, mellomstore kystkommuner og små innlandskommuner. Det er lang reisevei til SSHFs lokasjoner for en del kommuner. Det er derfor viktig å utvikle differensierte behandlingstilbud. Det som er et godt tilpasset behandlingstilbud i en liten kommune, er nødvendigvis ikke godt tilpasset en stor bykommune.

Kristiansand kommune er bekymret for at dokumentet ikke har tydelige strategier rettet mot de områdene som er særskilt prioritert, også nasjonalt:

- pasienter innenfor psykisk helsevern og rusbehandling
- barn og unge
- multisyke og skrøpelig eldre

Sykehuset har over tid redusert antall sengeplasser innen psykiatrien til målgrupper som trenger langvarig og samtidig tjenestetilbud fra spesialisthelsetjeneste og kommune. Sykehuset bruker også flere sengeplasser til personer som gjennom domstolvedtak er dømt til psykisk helsevern. Denne situasjonen øker presset på kommunale tjenester og det er flere krevende enkeltsaker hvor kommunene verken har juridiske eller tilstrekkelige ressursmessige virkemidler til å gi forsvarlige tjenester. Situasjonen innen psykisk helsefeltet krever derfor intensivt samarbeid om løsninger. Kommunen savner på denne bakgrunn omtale av strategiske grep på dette feltet.

Ambulant virksomhet er ikke nevnt i tilknytning til de strategiske grepene. Dette har vært langt mer fremtredende i tidligere plan- og strategidokumenter. Hvis dette er en fortsatt prioritert utviklingsretning, ville det vært naturlig å beskrive dette i strategien - særlig med tanke på felles analyse- og planleggingsbehov opp mot kommunene.

Tilbudet innenfor barne- og ungdomspsykiatrien må struktureres og organiseres slik at samarbeidet på individnivå preges av rask ansvarsavklaring, tydelig oppgavefordeling og ensartet opptreden, og dermed oppleves som et sammenhengende tjenestetilbud for pasient og pårørende.

På barn/ungefeltet er behandlingsskapiteten et viktig spørsmål; strategisk samhandling med kommunene på dette området må behandles i forbindelse med delplaner som skal utarbeides.

Helhetlige og koordinerte tjenester for eldrebefolkningen er en felles utfordring for partene. Demografiske framskrivninger fram mot 2040 forutsetter utbygging av et omfattende behandlingstilbud. Sengekapasitet og kortere liggetid på sykehus er eksempel på risikoområde som bør behandles særskilt i delplanen som skal utarbeides.

2. Innspill til «Lykkes med- områdene» i strategien

Kommunen slutter seg til de tre definerte «lykkes med» - områdene som er valgt for den strategiske utviklingen frem mot 2024:

- *Sammen med pasienten – for pasienten*
- *Kultur for helhet og samarbeid*
- *Økonomisk bærekraft*

Under konkretisering av de første to områdene nevnes imidlertid ikke eksterne samarbeidspartnere. Kristiansand kommune har under generelle innspill allerede understreket hvor betydningsfull samhandling er for å lykkes.

For å sikre SSHFs ambisjon om å videreutvikle et «Grensesprengende samarbeid» med kommunene (strategisk målområde pkt. 1.3, s 6) og å utvikle foretaket til et utadvendt sykehus (Pkt. 3.1 kvalitet i pasientbehandlingen s.7), vil det være helt nødvendig å utvikle denne kulturen gjennom interaksjon med omgivelsene. Kommunene vil være en helt sentral aktør.

Når det gjelder bærekraftsdimensjonene savnes hensynet til økologisk bærekraft og strategier som tar innover seg megatrender som påvirker hele verden – som klimaendringer.

3. Innspill til de fire strategiske målområdene 2021-2024

Strategi 2021-2024 har fire strategiske målområder med tilhørende strategiske mål. Punktene en har innspill til kommenteres

Målområde Kvalitet i pasientbehandlingen

- Videreutvikle og styrke systemer for oppfølging og læring etter uønskede hendelser på tvers i foretaket.
- *Kartlegge og videreutvikle pasientsikkerhetskulturen (pkt 1.2.3 og 1.2.4).*

Punktene peker på sentrale grep. Kommunen anser det som nødvendig å systematisk ta med eksterne involverte aktører ved gjennomgang av uønskede hendelsene.

- *System for gjensidig kommunikasjon ved beredskap*
Pandemien har vist behovet for å utarbeide gode prosedyrer for effektiv kommunikasjon når en av partene må endre /redusere behandlingstilbudet. SSHF og kommunene bør innenfor rammene av Helsefelleskapet utarbeide en omforent plan som beskriver prosedyrer for kommunikasjon og samhandling ved akutte oppståtte situasjoner.
- *Videreutvikle et «Grensesprengende samarbeid» med kommunene og andre samarbeidspartnere slik at helsetjenester på Agder videreutvikles*
«Grensesprengende» er i utgangspunktet knyttet til en visjon for «Helsefelleskapet på Agder», og bør - hvis det skal stå som et strategisk målområde - defineres nærmere med hensyn til innhold.

Kristiansand kommune vil også understreke at det vil være et viktig strategisk grep å sikre god samhandling internt i sykehuset/samhandling på tvers av spesialiteter for å bedre forløp når pasienten er inneliggende. Det samme vil gjelde behovet for strategier med tanke på å sikre riktig utskrivningstidspunkt – i samhandling med kommunene. Når det gjelder forløpsbegrepet er det viktig med samforståelse av dette- også med hensyn til hvordan sykehuset skal «følge pasienten ut» i primærhelsetjenesten

Målområde **Ledelse, organisering og kultur**

- *Forbedret produktivitet*

Som det kommer frem av dokumentet, må SSHF forbedre produktiviteten med om lag 200 millioner kroner i somatikken. « *Dette skal oppnås ved å gjennomføre klinikkens tiltak i masterplanen, ved hjelp av en strukturert, forankret bemanningsutvalgsmodell og ved hjelp av KOM-programmet.*» (s 8 punkt 3.2.)

Kommunen er bekymret for at innsparinger i nevnte omfang vil måtte utfordre driften i stor grad, og hva dette vil innebære i praksis i forhold til behandlingsskapitet (sengeplasser), forbedret kvalitet i pasientforløp og samhandlingen mellom SSHF og kommunene.

Det vil være viktig at kommunene og sykehuset som samarbeidspartnere bestreber seg på å ha en felles forståelse av og klargjøre oppgaveansvaret. Samtidig bør en i sterkere grad ha fokus på å utforske effektiviseringspotensialet knyttet til bedre og mer effektiv samhandling. Her må det i delplanene utformes et materielt innhold som besvarer visjonen om et «grensesprengende samarbeid».

I forbindelse med felles utforskning av effektiviseringspotensialet – vil strategier som legger til rette for felles prioriteringsdialoger med utgangspunkt i et omforent utfordringsbilde være sentralt.

- *Utdanne, rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere*
Helse- og omsorgssektoren vil ha betydelige rekrutteringsutfordringer fremover. Kommunene og SSHF må samarbeide om rekrutteringstiltak mellom spesialist – og kommunehelsetjenesten for å unngå en uheldig konkurransesituasjon om kompetent

arbeidskraft. Partene må i fellesskap utforme tiltak også når det gjelder målsettinger relatert til å beholde kompetente medarbeiderne.

Behov for kompetanseutveksling på særskilte kliniske områder kunne med fordel vært identifisert for strategisk utvikling- et eksempel som nevnes fra kommunens side er jordmortjenesten hvor også veiledningsplikten er fremtredende. Dette sammen med behov på andre områder, vil det være naturlig å følge opp nærmere i samarbeidet vedrørende delplaner.

Samarbeid om videreutvikling av Helsebyen Eg hvor et formål er å etablere et nytt knutepunkt for rekruttering, utvikling av spesialisert kompetanse og arbeidsplasser i regionen, vil være et sentralt område fremover.

Målområde **Forskning, nyskaping og innovasjon**

For sikre en helhetlig planstruktur og unngå fragmenterte planprosesser er det som nevnt viktig at strategien inkluderer strategi og handlingsdokument for Helsefelleskapet, nylig vedtatt Strategidokument for forskning, innovasjon og utdanning (OSO) og strategien om «Ett digitalt Agder». (*Rammeverk for virksomhetsstyring og planstruktur*)

Allerede vedtatte visjoner, mål og strategier må inngå i planleggingen for 2021 – 2024, særlig det som er omtalt under «strategisk målområde punkt 3 i planen som omhandler forskning, nyskaping og innovasjon.

Eksempelvis nevnes:

Campus Sør

Interaksjon med FHI's planer på Sørlandet

Utvikling av kommunal infrastruktur innenfor forskning, jfr. sluttrapport fra

Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF)

Satsingen på «Ett digitalt Agder, herunder «European Partnership «EUP»

Utvikling av I4Helse.

Nylig framlagte «Nasjonal handlingsplan for kliniske studier (2021 – 2025) har blant annet som mål at de kommunale tjenestene skal bli en viktig og spennende arena for gjennomføring av ulike typer kliniske studier (innsatsområde nr.5). Dette bør være et prioritert utviklingsområde mellom SSHF, kommunene på Agder og UiA.

Innspill til konkrete punkt i strategidokumentet:

- *SSHF etablerer Campus sør i samarbeid med Universitetet i Oslo, Universitetet i Agder, kommunene og andre samarbeidspartnere....*
- *....SSHF skal gjennom satsingen på Campus sør være en sentral aktør i forskning sammen med kommunene på Agder, UiA og næringslivet og være en pådriver for tverrfaglig samhandlingsforskning.*

Kommunen ønsker å være en aktiv deltaker i det videre utviklingsarbeidet med desentralisert medisinerutdanning (Campus Sør).

SSHF's planer om tverrfaglige praksistilbud og undervisning samt SSHF's ønske om å være en pådriver for tverrfaglig samhandlingsforskning, er helt i tråd med kommunenes forventninger.

Målområde **Teknologi og bygg**

Teknologi

- *Ta i bruk IKT-systemer som bidrar til kvalitet og modernisering av virksomheten*

Simulering er et viktig virkemiddel for kompetanseheving blant helsepersonell, og blir spesifikt trukket frem som et viktig virkemiddel i Nasjonal helse og sykehusplan. I kommunehelsetjenesten, blant annet i Kristiansand kommune, benyttes dette systematisk i kompetanse-heving. VR-basert simulering er en innovativ måte å drive simuleringsoplæring og kan gjensidig forsterkes ved et samarbeid mellom kommunene og SSHF. Det er ønskelig at dette feltet utvikles videre og at potensialet for simulering på samhandlingsfelt som er relevant mellom spesialisthelsetjenesten og kommunale helse og omsorgstjenester prioriteres i det strategiske arbeidet.

I forbindelse med høringsarbeidet støtter kommunene på Agder SSHF sin strategi om blant annet økt satsing på digital hjemmeoppfølging, å legge til rette for økt bruk av digitale konsultasjoner i behandlingen, automatisering av arbeidsprosesser og å satse på forskningsdrevet utviklingsarbeid innenfor kunstig intelligens.

For å fremme bedre pasientbehandling må både SSHF og kommunene legge til grunn nasjonale føringer og strategier, og delta aktivt i de pågående nasjonale prosjektene som utvikler felles pasientjournaløsninger (AKSON, VKP og «En innbygger – en journal»). Vedtatte planer og strukturer på Agder – «Ettdigitalt Agder», «RKG – strukturen» og «Helsefelleskapet» må utgjøre rammeverket for strategisk samhandling regionalt på Agder.

Gevinstrealisering er lite omtalt i strategiplanen. Kommunene vil understreke betydningen av å ha en helhetlig strategi for måling av gevinstrealisering hvor økonomisk effekter inngår i en helhet. Faglige, kompetansemessige og pasientrelaterte gevinster må sammen med økonomiske effekter inngå i helhetlig effektmålinger ved å ta i bruk ny teknologi.

Det er viktig for kommunene at SSHF gir kraft og ressurser inn i kommunenes store satsing på:

- Innovasjonspartnerskap Agder
- Trygghetsteknologi
- Digital hjemmeoppfølging
- Nasjonale e-helseløsninger
- Akson Agder

«Innovasjonspartnerskap Velferdsteknologi Agder» har blant annet disse sentrale målsettingene:

- utvikle og anskaffe tjenesteplattform med åpen generisk arkitektur
- tilrettelegge for sømløs overgang mellom helsetjenesteleverandører internt i kommunene og på tvers av kommune, sykehus og fastleger
- utvikle og anskaffe trygghets- og varslingsteknologi, teknologi for å ivareta digital hjemmeoppfølging og velferdsteknologi til barn og unge

SSHf og kommunene må sammen med UiA og I4Helse utvikle en mer proaktiv strategi for å utvikle, utprøve og ta i bruk digitale samhandlingsløsninger og kunstig intelligens som en integrert del av både behandlingstilbudene og automatisering av arbeidsprosesser.

Strategien bør understøtte Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling jfr. kap. 5 i «En digital offentlig sektor, 2019-2025»

Kommunen savner et sterkere fokus på strategisk kompetanseutvikling relatert til teknologi. Dette gjelder både perspektivet knyttet til teknologi som et ledd i kompetanseheving (eks VR-basert simulering), men også kompetansebehovet knyttet til å utnytte potensialet for å benytte teknologi. Det gjelder både for ansatte og brukere/pasienter, og inkluderer support og oppfølging av selve teknologien.

Bygg

- *Planlegge nytt akuttbygg i Kristiansand som sikrer kapasitet og kvalitet for somatiske akutt-, intensiv/intermediær- og kvinne/barn-funksjoner.*

Formannskapet i Kristiansand kommune har gitt sin tilslutning til videre samarbeid med Sørlandet sykehus i deres planlegging av nytt akuttbygg og behovet for ny legevakt. Kommunen vil understreke betydningen av at disse kritiske behovene blir løst gjennom samhandling. Samarbeidet må baseres på å realisere felles intensjon om merverdi av samlokaliserte tjenester. Det vil være sentralt at en i dette arbeidet åpner opp og vurderer flere løsningsalternativer knyttet til felles behov for fremtidsrettet tjenesteutvikling og bygg. Og at en samtidig ivaretar strategisk arealutvikling i forbindelse med Helsebyen Eg.

Sak 31/21: Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 10022021, Sak 14/21, Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap

Vedtak BYSTED, 04022021, Sak 27/21, Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap

PlanprogramKulturmiljøer3

Dato 11. januar 2021
Saksnr.: 2021000701-1
Saksbehandler Jorunn Monrad
Godkjent av Erik Sandsmark
Tone Iglebæk

Saksgang

By- og stedsutviklingsutvalget
Kulturutvalget
Formannskapet

Møtedato

04.02.2021
10.02.2021
03.03.2021

Kulturminneplan - Kommunedelplan for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap

Forslag til vedtak

1. I medhold av plan- og bygningslovens § 11-13 legges forslag til planprogram for kommunedelplan kulturminner 2022 – 2033 ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i perioden 25.3.2021 – 7.5.2021
2. I medhold av plan- og bygningslovens § 11 – 12 meldes det samtidig om oppstart av planarbeidet med frist til å gi innspill til delplanen.

Sammendrag

En kommunedelplan for kulturminner gir en oversikt over de viktigste kulturhistoriske verdiene i kommunen. Det finnes allerede mange registreringer og planer av høy kvalitet for deler av den nye storkommunen, men det er behov for å oppdatere disse og gjennomføre ny kartlegging av en del områder. En kulturminneplan består av registrering og kartlegging, men også en handlingsdel med prioriterte tiltak og prosjekter. Kartleggingen vil bidra til arbeidet med kommuneplanens arealdel, blant annet i forbindelse med konsekvensutredning, definisjon av hensynssoner og utforming av bestemmelser.

Vedlegg:
PlanprogramKulturmiljøer3

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Formålet med planen

Formålet med planen er å gi en oversikt over viktige kulturhistoriske verdier og utarbeide en handlingsplan for prioriterte kulturminner og kulturmiljøer (for eksempel istandsetting, skjøtsel og formidling).

Kulturminneplanen er således en egen plan som kan revideres og rulleres uavhengig av andre planer. Samtidig vil arbeidet med denne planen utgjøre et viktig bidrag til konsekvensutredningen for kommuneplanens arealdel.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Den nye kulturminneplanen for storkommunen Kristiansand vil bygge på et rikholdig datagrunnlag av høy kvalitet. Det kan være nødvendig å revidere eller oppdatere disse kartleggingene der bygninger og miljøer har endret seg vesentlig i senere år, men arbeidet er gjennomført av høyt kvalifiserte fagpersoner, og en håper å kunne dra nytte av deres kunnskap og erfaringer også i arbeidet med den nye planen. Planprogrammet inneholder en oversikt over eksisterende kunnskap, og behovet for nye registreringer.

Juridisk grunnlag og føringer

Kulturminneplanen er en kommunedelplan utarbeidet med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 11-1. Planprogrammet er utarbeidet på grunnlag av Plan- og Bygningslovens § 4-1 og oppfylder kravene som stilles i denne paragrafen til blant annet formål, planprosess, medvirkning og utredninger.

Det er viktige nyheter innen kulturminnevern. Stortingsmelding 16 *Nye mål i kulturmiljøpolitikken* har introdusert begrepet kulturmiljøer som en samlebetegnelse for kulturmiljøer, kulturminner og kulturlandskap. Betydningen av sammenheng og videreføring av egenart understrekes også av Riksantikvarens bystrategi.

I *Regionplan Agder 2030* vektlegges betydningen av kulturminner for å bevare lokal historie og identitet, i *Regional plan for Kristiansand 2011-2050* fastslås det at verdifulle kulturminneområder skal bevares mest mulig sammenhengende.

I *Planstrategi for nye Kristiansand 2019 – 2023* konkluderes det med at det bør utarbeides en kulturminnevernplan for nye Kristiansand:

Songdalen har ikke kulturminnevernplan. Søgne har en eldre plan som ikke er under revisjon. Kristiansand reviderer kulturminnevernplanen fra 1990 i 2019. Riksantikvaren utarbeider ny kommunestrategi for perioden 2019-2021. Utkast pr. i dag legger opp til at staten i økende grad vil samordne virkemidler med lokale prioriteringer. I lys av dette kan det være hensiktsmessig at kulturminneplanene revideres for å sikre økonomiske rammebetingelser for kommunes tilretteleggingsarbeid. Vurdering av behov avventer Riksantikvarens strategi. Kristiansands nye plan kan danne grunnlag for en kulturminnevernplan for nye Kristiansand (kapittel 9.2, side 29)

Mer informasjon om nasjonale, regionale og lokale føringer, miljømål og verdivurderinger gjøres rede for i planprogrammet.

Økonomiske konsekvenser

Det er satt av budsjettmidler, og Riksantikvaren har utlyst tilskudd som kommunen vil være kvalifisert til å motta.

En kulturminneplan vil være av vesentlig betydning for at kommunen skal kunne motta økonomisk støtte til kulturminnevern. At et tiltak eller et prosjekt er oppført i kommuneplanens handlingsdel kan være avgjørende for at det får tildelt støtte fra offentlige

og private tilskuddsordninger. Slike tilskudd vil ofte utgjøre høyere beløp enn kostnadene forbundet med selve planen.

Barn og unges interesser, folkehelse

Et av formålene med kulturminneplanen er å formidle kulturhistoriske verdier til barn og unge. Det kan være snakk om skilting av kulturminner i naturen, og om å gjøre håndverksyrker mer attraktive for ungdom. Handlingsdelen vil inneholde slike tiltak.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Medvirkning er ikke bare lovpålagt, men av avgjørende betydning for at formålet med planen skal kunne oppnås. Planen vil så langt det er mulig utarbeidet i samarbeid med lokale frivillige, både for å dra nytte av lokalkjente og for å sikre lokal forankring og eierskap til planen.

Miljøkonsekvenser

Kulturminnevern spiller en vesentlig rolle for alle aspektene av bærekraft. Kulturhistoriske verdier gir trivelige byrom og kulturlandskap. Hvis vi klarer å fortette våre byer og tettsteder uten at det blir på bekostning av kulturhistoriske verdier, kan resultatet bli så trivelig at folk velger å bo tett. Istandsetting av gamle hus, fremfor riving og nybygg, medfører vesentlig reduksjon av CO2 utslipp. Kulturhistoriske verdier tiltrekker turister og fører til høyere eiendomsverdier. Viktige temaer i den nye stortingsmeldingen er engasjement, bærekraft og mangfold.

Vurdering

Kommunedirektøren mener forslaget til planprogram for kommunedelplan kulturminner beskriver arbeidsopplegg, gjør rede for målsetting med planarbeidet, for prosess med frister og deltakere, opplegg for medvirkning og behov for utredninger på en måte som følger opp nasjonale, regionale og lokale føringer og som tilfredsstillende plan- og bygningslovens krav til innhold.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til planprogram legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i perioden 25.03.2021 – 7.5.2021

Sak 32/21: Orientering til Formannskapet - Revidert Alkoholpolitisk handlingsplan 2020 -2024

Vedlegg

Alkoholpolitisk handlingsplan - Revidert

Alkoholpolitiske retningslinjer - Revidert

Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune - Revidert

Forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet i Kristiansand kommune

Dato 16. februar 2021
Saksnr.: 2020037068-25
Saksbehandler Lars Petter Aasheim
Godkjent av Torbjørn Urfjell
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Orientering til Formannskapet - Revidert Alkoholpolitisk handlingsplan 2020 -2024

Forslag til vedtak

[Formannskapet tar revidert alkoholpolitisk handlingsplan samt retningslinjer med tilhørende forskrifter til orientering.](#)

Sammendrag

For å følge opp vedtakene fra bystyrets behandling 18.11.2020 har administrasjonen redigert og gjort nødvendige justeringer i dokumentene alkoholpolitisk handlingsplan – og retningslinjer, samt i *Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune*. Endringene fremgår av vedlagte dokument.

Redigering etter bystyrets vedtak:

- Alkoholpolitisk handlingsplan
 - Pkt. 2.1.2 siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.2 to siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.3.3 siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.3.3.1 siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.3.3.2 siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.3.4.1 siste avsnitt er lagt til
 - Pkt. 2.4.3 siste avsnitt er lagt til
- Alkoholpolitiske retningslinjer
 - Pkt.2.3.3.2 er fjernet (Krav om mat)
 - Pkt. 2.4 er nytt
 - Pkt. 3.2 siste setning er lagt til
 - Pkt. 3.3 siste avsnitt er lagt til
 - Tidligere pkt.3.4.1 er fjernet (Selvbetjent skjenking av alkohol)
 - Pkt.3.4.2 er nytt (Uteservering)
- Forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet i Kristiansand kommune
 - Uendret
- Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune
 - § 3 første og andre ledd er endret

Opplysningene i saksfremlegget til *alkoholpolitisk handlingsplan og retningslinjer med tilhørende forskrifter* baserte seg på alkoholloven da saken ble skrevet. Alkoholloven er senere blitt endret.

Det vises til alkoholloven § 3-4 som gir tidsinnskrenkninger for salg fra AS Vinmonopolets utsalg hvor det etter endringene fremgår at **Salg fra AS Vinmonopolets utsalg kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00. På dagen før søn- og helligdager kan salg skje fra kl. 10.00 til kl. 16.00., jf. første ledd.**

Administrasjonen oppfatter at bystyrets intensjon var at åpningstider skal følge alkoholloven.

I henhold til nylig vedtatt forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune har Vinmonopolet kun tillatelse til å holde åpent til kl. 15 på lørdager. Vinmonopolet ønsker på bakgrunn av endringer i alkoholloven å kunne holde åpent til kl. 16 i Kristiansand kommune på lørdager.

Forskriften må derfor endres og blir seende slik ut;

§ 3-1. Salgstider for alkoholholdig drikk

Alkoholholdig drikk gruppe 1 kan selges på grunnlag av kommunal bevilling til følgende tidspunkt:

- a) *Mandag til fredag, og dagen før Kristi Himmelfartsdag, mellom klokken 08.00 og 20.00*
- b) *Lørdager og dager før helligdager mellom klokken 08.00 og 18.00.*

Alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3 (Vinmonopolet A/S) kan selges på grunnlag av kommunal bevilling til følgende tidspunkt:

- a) *Mandag til fredag, og dagen før Kristi Himmelfartsdag, mellom klokken 10.00 og 18.00.*
- b) *Lørdager og dager før helligdager mellom klokken 10.00 og 16.00.*

Formannskapet tar saken til orientering.

Vedlegg:

Alkoholpolitisk handlingsplan - Revidert

Alkoholpolitiske retningslinjer - Revidert

Forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune - Revidert

Forskrift om åpningstider for serveringsvirksomhet i Kristiansand kommune

Sak 33/21: Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatkriminalitet og hatefulle ytringer"

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 10022021, Sak 15/21, Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"

Vedtak AIU, 18022021, Sak 8/21, Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"

Vedtak OPPV, 09022021, Sak 3/21, Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"

Vedtak HELSEUTV, 16022021, Sak 9/21, Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"

Kapittel om hatytringer og hatkriminalitet

Politisk viljeserklæring mot hatefulle ytringer

Kriminalitetsforebyggende plan 2016 - 2020

KS-rapport - Hatefulleytringer og trusler mot lokale folkevalgte

Oversikt over aktører som har bidratt i planen

Utvalg av skriftlige høringsinnspill

Dato 6. januar 2021
Saksnr.: 2020109395-1
Saksbehandler Johanne Marie Benitez Nilsen
Godkjent av Torbjørn Urfjell
Kristin Eidet Robstad

Saksgang

Oppvekstutvalget
Kulturutvalget
Helseutvalget
Arbeids- og inkluderingsutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

09.02.2021
10.02.2021
16.02.2021
18.02.2021
03.03.2021
24.03.2021

Nytt innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan - "forebygging av hatytringer og hatkriminalitet"

Forslag til vedtak

1. Bystyret vedtar det nye innsatsområdet i kriminalitetsforebyggende plan - «forebygging av hatytringer og hatkriminalitet»
2. Kriminalitetsforebyggende plan med det nye innsatsområdet forlenges i en ny 4 års periode (2020-2024)
3. Administrasjonen foretar nødvendige redaksjonelle endringer og tilpasninger i planen.
4. Nylig utgitt KS-rapport om hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte tas til orientering.
5. Bystyret vedtar politisk erklæring mot hatefulle ytringer.
6. Bystyret inviterer andre offentlig institusjoner, bedrifter, lag og forening om også å støtte opp om den politiske erklæringen.

Sammenheng

Kriminalitetsforebyggende plan er kommunens styringsverktøy for å forebygge kriminalitet i Kristiansand. Et nytt innsatsområde er utarbeidet og legges frem for politisk behandling. Det nye innsatsområdet omhandler forebygging av hatytringer og hatkriminalitet og er det åttende innsatsområdet i planen.

Hatytringer og hatkriminalitet utgjør et stort skadepotensiale både for den det gjelder, for de gruppene som identifiserer seg med den utsatte, for samfunnet og for demokratiet.

Til tross for økning i antall anmeldelser på området antas det at det er store mørketall. Det er også mye som tyder på at det er reel økning av problemet.

Det trengs mer kunnskap på området, mer fokus på problematikken og mer synliggjøring av utfordringen for å forebygge dette samfunnsproblemet. Gjennom denne planen forplikter kommunen seg til å forebygge, avdekke, og håndtere ulike situasjoner der hatytringer og hatkriminalitet skjer.

Det nye innsatsområdet har hele befolkningen som målgruppe, men med hovedvekt på hat mot grupper som er vernet av diskrimineringsloven. Hatytringer- og handlinger mot lokale folkevalgte er også medregnet i planen.

Det har vært lagt ned et omfattende arbeid for å finne frem til kommunens muligheter og rolle på dette feltet. Det finnes ingen helhetlig nasjonal plan eller strategi på området og heller ingen føringer for lokal kommune. Etter det kommunedirektøren kjenner til er det ingen kommuner i landet som tidligere har foretatt et liknende grep som Kristiansand nå gjør med denne planen. I så måte er kommunen banebrytende og med dette viser vei for andre kommuner som vil ta tilsvarende grep som Kristiansand.

Med det nye innsatsområdet ønsker Kristiansand å sikre en samlet og helhetlig innsats for å forebygge- og skape bevissthet om de alvorlige konsekvensene denne utfordringen utgjør også for vårt lokalsamfunn.

Vedlegg:

- Kapittel om hatytringer og hatkriminalitet
- Politisk viljeserklæring mot hatefulle ytringer
- Kriminalitetsforebyggende plan 2016 – 2020
- KS-rapport Hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte
- Oversikt over aktører som har bidratt i planen
- Utvalg av skriftlige høringsinnspill

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kriminalitetsforebyggende plan 2016 – 2020, er en overordnet strategisk plan som gir retning for fremtidig kriminalitetsforebyggende innsats. Planen har vært gjeldende for gamle Kristiansand siden 2016 og ble opprinnelig vedtatt for en 4 år periode, med mål om rullering av planen i 2020 (Bystyresak 31/16 - 16.03.2016).

Da nye Kristiansand vedtok planstrategien for 2019 – 2023 ble det besluttet å (1) videreføre planen i sin helhet til ny kommune, (2) å utforme et nytt kapittel i planen som omhandlet hatkriminalitet (Bystyresak 63/19 – 27.11.19).

Bestillingen om utforming av det nye kapittelet hadde sin opprinnelse i tidligere Kristiansand kommune, da det ble fremmet et oversendelsesforslag om forebygging av antisemittisme og islamofobi i daværende kommunalutvalgsmøte 11.juni – 2019. Rådmann i gamle Kristiansand svarte ut oversendelsesforslaget, med å argumentere for at de eksisterende planene var tilstrekkelige for å forebygge dette feltet (saksnr 201912584-1). Kommunalutvalget ønsket imidlertid å sette et ekstra fokus på området og vedtok følgende november 2020:

Kommunalutvalget anbefaler at det utarbeides et nytt kapittel i den kriminalitetsforebyggende planen om motarbeidelse av hatkriminalitet, herunder muslimhat og antisemittisme. (Kommunalutvalgssak 52/19 – 26.11.20).

Det nye innsatsområde i kriminalitetsforebyggende planen, som har fått overskriften «hatytringer og hatkriminalitet», er det 8.innsatsområdet i planen. Kriminalitetsforebyggende plan inneholder nå følgende innsatsområder:

1. Barn og ungdomskriminalitet
2. Vold i nære relasjoner
3. Vold i det offentlige rom
4. Radikalisering og voldelig ekstremisme
5. Arbeidslivskriminalitet
6. Hverdagskriminalitet
7. Prostitusjon og menneskehandel
8. Hatytringer og hatkriminalitet

Bred medvirkning

I henhold til bestillingen over har en tverrfaglig arbeidsgruppe utarbeidet et nytt innsatsområde i planen. Følgende har utgjort arbeidsgruppen:

- rådgiver for flerkulturell dialog
- folkehelsekoordinator
- likestillings- inkluderings- og mangfoldskoordinator
- representant fra enhet for demokratiordninger
- representant fra forebyggende avdeling i oppvekst
- representant fra oppvekstledelsen v/barn og familie
- representant fra helse og mestring v/planavdelingen
- politikontakten v/Kristiansand politistasjon

Arbeidet har vært organisert som et 1-årig prosjekt med kriminalitetsforebyggende koordinator som prosjektleder.

Direktøren fra aktuelle kommunalområder har vært styringsgruppe for prosjektet.

Det har vært lagt opp til en bred medvirkning av arbeidet i form av workhops, innspillmøter, dialogmøter og drøftinger. Totalt har over 150 personer vært involvert i

prosessen i en eller annen form, både fra kommunen, andre offentlige etater og fra ulike sivilsamfunnsorganisasjoner (se vedlagte oversikt over deltakere).

I tillegg til å innhente innspill til planen har den brede medvirkningen også inneholdt elementer av opplæring både av juridisk og sosialfaglig karakter. På denne måten har implementering og utvikling av arbeidet gått hånd i hånd. Det at arbeidsgruppen har vektlagt en så bred medvirkning i arbeidet, kan bidra til å få et eierskap til plandokumentet allerede fra starten av og kan bidra til at planen blir et levende dokument som følges opp av flere instanser.

Mot slutten av prosessen sendte kommunen ut et utkast på høring til alle som hadde deltatt i prosessen samt andre aktuelle instanser. Dokumentet som ble sendt ut var et uferdig dokument hvor de ble bedt om å gi innspill av både språklig og innholdsmessig karakter. Målet var at det uferdige dokumentet ville mobilisere til at flere benyttet seg av muligheten til å gi innspill og en opplevelse av reel mulighet for å bidra til endring av planen. Flere benyttet seg av muligheten til å gi skriftlig tilbakemelding. Totalt 26 innspill ble mottatt. Innspillene som har bidratt til direkte endring i planens innhold, ligger som vedlegg til saken.

Begrepsavklaringer

Hatytringer og hatkriminalitet er i utgangspunktet to separate fenomener som i denne planen er slått sammen til et innsatsområde. De overlapper hverandre ved at noen hatytringer er straffbare og dermed inngår i begrepet hatkriminalitet. Med hatkriminalitet menes straffbare handlinger som har bakgrunn i hat eller fordommer.

Oslo politidistrikt er den institusjonen som har jobbet lengst med tematikken og det eneste politidistriktet med egen hatkrimgruppe (etablert i 2014). De definerer hatkriminalitet på denne måten:

Hatkriminalitet er straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger til en persons faktiske eller oppfattede etnisitet, religion, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk og/eller nedsatte funksjonsevne. Likestilt er også straffbare handlinger, motivert av negative holdninger, begått mot personer hvis politiske engasjement berører de nevnte kategorier.

Når det gjelder hatytringer forstås begrepet ofte i en bredere forstand enn den strafferettslige. Hatytringer, mobbing, hets og annen negativ adferd grenser mot og overlapper hverandre til dels. Hatytringer skiller seg likevel fra andre negative ytringer ved at de direkte eller indirekte formidler et hatbudskap overfor en større gruppe.

Det finnes mange definisjoner på hatytringer - eller hatefulle ytringer som noen også kaller det (i forskningslitteraturen brukes begrepet om hverandre). En definisjon som går igjen er Likestillings- og diskrimineringsombudets definisjon (LDO):

Hatytringer er ytringer som er nedverdiggende, truende, trakasserende eller stigmatiserende som rammer individets eller en gruppes verdighet, anseelse og status i samfunnet ved hjelp av språklige og visuelle virkemidler som fremmer negative følelser, holdninger og oppfatninger basert på kjennetegn, som for eksempel etnisitet, religion, kjønn, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og alder.

Kommunedirektøren legger til grunn ombudets definisjon av begrepet. Siden hatytringer mot folkevalgte og innehavere av politiske verv, også er utbredt fenomen og utgjør en alvorlig demokratisk utfordring (se senere i dokumentet), har kommunedirektøren valgt å innlemme hatytringer også mot denne gruppen i den vide forståelsen av begrepet.

Den strafferettslige forståelsen av begrepet er regulert i straffelovens § 185 og er et direkte inngrep på grunnlovens § 100 om ytringsfrihet. Definisjonen er langt snevrere enn definisjonen til LDO. Det er strenge krav til hva som regnes som hateful, på hvilken

måte ytringene er fremsatt og hvilke målgrupper som er dekket av straffebudet. Det er dermed høy terskel for å at en hatytring regnes som straffbar.

Straffelovens § 185:

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig setter frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Som ytring regnes også bruk av symboler. (...) Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres

- a) *hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,*
- b) *religion eller livssyn,*
- c) *seksuelle orientering,*
- d) *kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller*
- e) *nedsatte funksjonsevne.*

Det er finnes andre paragrafer i straffeloven som begrenser ytringsfriheten som men som ikke inngår i begrepet hatkriminalitet. Det er blant annet § 263 om trusler, § 183 om oppfordring til straffbar handling, § 267 om krenkelse av privatlivets fred og § 266 om hensynsløs atferd. Terskelen er imidlertid høy for at en ytring skal dekket av en av disse paragrafene (Ipsos 2020)

Hatytringer og hatkriminalitet - et alvorlig samfunnsproblem

Det er bred enighet om at hatytringer og hatkriminalitet utgjør et alvorlig samfunnsproblem med betydelige skadevirkninger. De senere årene har antall anmeldelser på området økt betraktelig. I 2019 ble det anmeldt 761 tilfeller av hatmotivert kriminalitet i Norge. Siden 2015 har det vært en jevn økning og samlet har økningen vært på hele 120 prosent (Politidirektoratet, 2019). Politiet i Agder har registrert totalt 68 saker siden 2017 for Midtre Agder (kommunene i Region Kristiansand). Av disse var det 12 saker i 2017, 25 saker i 2018, 19 saker i 2019 og 12 saker i 2020.

De langt fleste sakene som blir anmeldt i Norge omhandler hatkriminalitet på bakgrunn av etnisitet. I 2019 utgjorde det 533 av alle sakene. Dernest var hat på bakgrunn av religion med 144 saker (muslimhat utgjorde de aller fleste sakene). Hat på bakgrunn av seksuell orientering utgjorde 122 saker og 34 saker omhandlet hatkriminalitet mot mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Man antar at økningen i anmeldte saker i Norge har sammenheng med bedre registreringer og økt fokus på området, men det er også tendenser i samfunnet som tyder på en reell økning i forekomst av hatkriminalitet (Bjørge, 2018)

Til tross for økning i antall anmeldelser har området et betydelig mørketall. Det er en rekke forhold som ikke blir anmeldt til politiet og hatmotivert fanges heller ikke godt nok opp i de saker som blir anmeldt - såkalt doble mørketall (Politidirektoratet, 2019). Særlig mørketall gjelder hatkriminalitet mot mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Hatytringer og hatkriminalitet er svært alvorlig fordi den rammer ikke bare den enkelte som blir utsatt, men hele grupper som identifiserer seg med den utsatte. Gjentatte hatefulle ytringer som retter seg mot utvalgte grupper, kan bidra til å legitimere trakassering og diskriminering, og i ytterste konsekvens føre til vold rettet mot enkeltpersoner som tilhører disse gruppene (Likestillings- og diskrimineringsombudet 2015).

Hatefulle ytringer, også de som er lovlige kan føre til at mange avholder seg fra å delta i det offentlige ordskiftet på grunn av den negative tonen og de mange krenkende og truende ytringene de risikerer å få som tilsvarende (Bjørge, 2018). Grupper som allerede er eksponert for andre former for diskriminerende adferd, opplever det å bli utsatt for hatytringer i offentligheten som mer belastende enn personer og

grupper som i liten eller ingen grad er utsatt for diskriminerende adferd. (Likestillings- og diskrimineringsombudet, 2015).

Det særlig grunn til å være på vakt overfor polariserende retorikk fra offentlige personer som besitter maktposisjoner. Arbeidet mot hatefulle ytringer fordrer at politikere er bevisste på hvordan de selv ordlegger seg og hvordan innleggene deres kan påvirke innholdet og tonen i debatten. (Likestillings og diskrimineringsombudet, 2018)

Hatytringer mot politikere og andre samfunnsdebattanter er også et økende problem. I en rapport som Ipsos gjennomførte for KS i 2019, oppga 43 prosent av lokalpolitikere at de har opplevd hatefulle ytringer eller trusler. Halvparten hadde vurdert å gi seg i politikken på grunn av dette og 15 % hadde sluttet (Ipsos, 2019). I en helt ny rapport fra Ipsos som ble lansert 2021, argumenteres det for en reel bekymring for demokratiet og for rekrutteringen til fremtidige kommunestyre- og fylkestingsvalg, med bakgrunn i det store omfanget hat og trusler mot lokale folkevalgte (rapporten er vedlagt og kommer som eget punkt i saken).

Hatkriminalitet i form av vold, trakassering og trusler forekommer fortsatt i det fysiske rom (butikker, parker, utesteder, offentlig transport m.m) men mye av hatet har nå fått form av hatytringer og trakassering på sosiale medier. (Bjørge 2019). Etersom terskelen for å framsette slike ytringer trolig har blitt lavere, har også volumet økt betydelig (Nadim & Fladmoe 2016).

Avgrensning og innhold i planen

Ett kapittel i en eksisterende plan – ikke egen plan

Forebygging av hatytringer og hatkriminalitet er et innsatsområde som inngår i en eksisterende plan og er ikke en egen plan som sådan. Arbeidsgruppen har derfor ikke fritt kunne utforme planen, men har snarere forholdt seg til en eksisterende mal med begrenset antall sider i planen. Det har imidlertid vært stilt like store krav til både prosess og innhold som en fullverdig plan.

Fordelene med å knytte arbeidet til kriminalitetsforebyggende plan er mange. Kriminalitetsforebyggende plan inneholder en rekke beslektede fagområder som for eksempel «radikalisering og voldelig ekstremisme». Ved å integrere dette området i en helhetlig plan sikrer man en bedre koordinering av den tilgjengelig ressursen og en bedre samkjøring på tvers av kriminalitetsområde. Ofte er det et unaturlig skille mellom de ulike kriminalitetsområde og områdene i planen må derfor ses i sammenheng.

Strategier – ikke tiltak

Kriminalitetsforebyggende plan er en strategisk temaplan og ikke en handlingsplan. I et planhierarki er en temaplan overordnet handlingsplaner. Det betyr blant annet at den inneholder overordnede strategier - og ikke tiltak, adressat og frist for gjennomføring slik vi ofte kjenner det fra ordinære handlingsplaner. Strategiene i en temaplan er av mer strategisk karakter og skal leve i mange år uavhengig av «navnet» på tiltaket. Det er først gjennom de ulike fagplaner og virksomhetsplaner i ulike kommunalområder i etterkant at konkretiseringen av strategiene skjer.

Grenseoppgang til likestillings- inkluderings og mangfoldsstrategien

Å jobbe for at alle innbyggerne er inkludert og verdsatt uansett kjønn, etnisk eller religiøs bakgrunn, seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet eller funksjonsevne – er det viktigste arbeidet for å motvirke hat og fordommer. Forebyggingsarbeidet må derfor ses i nær tilknytning til likestillings,- inkluderings,- og mangfoldsstrategien. Den inneholder en rekke universelle grep for å gjøre byen mer åpen, raus og inkluderende. Det er imidlertid valgt en mer sekundær forebyggende tilnærming i dette innsatsområde (begrepet sekundærforebygging brukes om innsats som søker å begrense varighet av et

problem, skade eller utfordring) ved at strategiene inneholder mer spesifikke kriminalitetsforebyggende innsats.

Forebygging av både lovlige og ulovlige ytringer

Straffelovens § 185 har direkte sammenheng med Grunnlovens paragraf 100 om Ytringsfriheten. Ytringsfriheten gjelder ikke ytringer som er hatefulle i henhold til straffelovens definisjoner. Det er kun de mest ekstreme former for hatytringer som rammes av straffeloven. Det er forbudt å drive forhåndssensur noe som betyr at ingen kan nektes å ytre seg hatefullt i forkant, men man kan risikere en straffeforfølgelse i etterkant. Altså er denne paragrafen reaktiv.

Et gjennomgående trekk i kriminalitetsforebyggende plan er å forebygge kriminalitet gjennom tidlig innsats. Det innebærer innsats i forkant av en kriminell handling – før en ulovlig hatytring er fremsatt. Ifølge forskningen er det glidende overganger mellom både straffbare hatytringer, ikke-straffbare hatytringer og ytringer som kan oppleves som hatefulle. (Nadim og Fladmoen, 2016).

For å bekjempe skadene som både de lovlige og ulovlige hatytringene utgjør, inkluderer Kristiansand begge former for ytringer i planen.

Målgruppen

Målgruppen for planen har det vært gjenstand for diskusjon under hele prosessen og henger nøye sammen med hvordan man oppfatter og definerer hatytringer og hatkriminalitet. I straffeloven defineres hatytringer når ytringen er rettet mot en av de nevnte minoritetene i straffebudet. Likeledes blir hatkriminalitet definert som en kriminellhandling med bakgrunn i hat mot samme nevnte grupper. Straffeloven gir altså minoriteter et særskilt vern mot hatefulle ytringer og handlinger.

I utgangspunktet var minoriteter vektlagt som hovedmålgruppe i planen. Flere påpekte imidlertid i høringsinnspillene at minoritetsbegrepet var for snevert, da det utelukket hat mot andre grupper som ikke tilhørte en minoritet. Dessuten ble det påpekt at begrepet «minoritet» oftest relateres til etniske og religiøse minoriteter og ikke til eksempelvis funksjonshemmede.

Planen har derfor endret målgruppen til å *gjelde hele befolkningen, men med særlig vekt på de utsatte gruppene som er vernet av diskrimineringsloven*. Hat mot folkevalgte er også medregnet i planen da det utgjør en stor demokratisk utfordring (se under «alvorlig samfunnsproblem»)

Det er blitt spilt inn at hat mot enkelte yrkesgrupper som barnevernsansatte og Nav-ansatte burde vært innlemmet i planen, da disse gruppene opplever økende hat og hets mot seg i kraft av deres rolleutøvelse. Det er ikke vanlig å inkludere yrkesgrupper i definisjoner av hatkriminalitet selv om disse gruppene også utsettes for hat. Det er straffelovens alminnelige bestemmelser om trusler, hensynsløs atferd, krenkelse av privatlivets fred mv. som gjelder, enten den som utsettes for slike ytringer er en alminnelige borger eller en ansatt i et utsatt yrke.

Nybrottsarbeid

Til tross for økende fokus på området finnes det ingen nasjonal handlingsplan for å bekjempe hatkriminalitet. Den nasjonale strategien mot hatefulle ytringer som kom ut i 2016 er nå utgått. Den senere tid har regjeringen imidlertid kommet med to handlingsplaner som er relatert til området; «Handlingsplan mot rasisme og diskriminering på grunn av Etnisitet og religion 2020–2023» og «Handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer 2020–2023».

Felles for begge planene er at kommunens rolle og forpliktelser er utelatt. Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme som kom i 2014, inneholder riktig nok en rekke tiltak på kommunenivå, men den tar kun for seg den mest ekstreme formen for hatkriminalitet og hatytringer. Hatytringer som ikke er motivert av ekstremisme, men som likevel rammer svært mange mennesker, er ikke medregnet.

Det finnes samlet sett lite føringer for lokal kommune på området. Det finnes også lite kunnskap om hva som virker og ikke virker for å forebygge dette området (Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter, 2018).

Arbeid med denne planen har derfor vært svært krevende. Arbeidsgruppen har brukt mye ressurser på å finne frem til hva som er kommunens rolle i forebygging av hatytringer og hatkriminalitet og hvilken type innsats som kan bidra til å bekjempe utfordringen som dette området utgjør.

Selv om nasjonale dokumenter og planer i liten grad er rettet mot lokal kommune, er det likevel en del tiltak som kan ha overføringsverdi på lokalt nivå. Disse har arbeidsgruppen sett hen til i utviklingen av strategier i planen.

Ettersom det ikke finnes et godt kunnskapsgrunnlag om hvilke tiltak som virker og ikke virker, har arbeidsgruppen vektlagt utvikling av strategiene i tett samarbeid med politiet og andre offentlige aktører og i samarbeid med ulike brukergrupper, livssynsorganisasjoner, lag og foreninger.

I søken etter gode tiltak har arbeidsgruppen henvendt seg til andre kommuner i Norge og i Norden gjennom medlemskapet i Nordic Safe Cities og fått innspill til tiltak. Dette nettverket samler 30 byer på tvers av Norden for å forebygge ekstremisme, radikaliserings og hatkriminalitet og har vært verdifulle i utvikling av strategier i planen.

Kommunen har videre fått rådgivning fra de fremste ekspertene i Norge på feltet ved ekstremismeforsker Tore Bjørge og tidligere rådgiver i KS, Yngve Carlsson (begge med lang erfaringer i ekstremismeforskning).

Tilbakemeldingene så langt er at Kristiansand synes å være den første kommunen i landet (og muligens Norden) som utarbeider et strategisk planverk på dette området. I så måte er kommunen med på å bane vei for andre kommuner som vil ta tilsvarende grep i egen kommune.

Ny forskningsrapport om hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte

Ny forskningsrapport om hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte er nylig lansert (januar 2021). FoU-rapporten er utarbeidet av Ipsos og advokatfirmaet Lund&Co på oppdrag fra KS. I denne studien intervjues en rekke lokale folkevalgte og andre nøkkelinformanter. Rapporten gir et dypdykk i det de mener er manglende rettsvern mot trusler og hatefulle ytringer rettet mot lokale folkevalgte. Rapporten oppsummeres med følgende:

- Det er svært få saker i rettssystemet som omhandler hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte
- Det er ingen bestemmelser i loven som beskytter lokale folkevalgte særskilt, de er beskyttet av samme bestemmelser som andre innbyggere
- Det er store forskjeller mellom ulike politidistrikter i hvordan anmeldelser håndteres og prioriteres, og hvordan folkevalgte mottas og følges opp

Utredningen framsetter konkrete anbefalinger som kan gjøres innenfor gjeldende lovverk til politi, kommuner, kommunestyre, partier, de folkevalgte selv så vel som til KS.

Siden rapporten er helt ny har kommunen ikke hatt anledning til å innarbeide anbefalingene i det nye innsatsområdet. Kommunedirektøren ønsker med dette å gjøre bystyret oppmerksom på rapporten og samtidig varsle om at kommune og politi vil se nærmere på anbefalingene som er gitt i rapporten. Rapporten legges ved til orientering.

Politisk viljeserklæring

I forbindelse med lansering av det nye innsatsområde i kriminalitetsforebyggende plan ønsker kommunedirektøren å oppfordre bystyret til å vedta en politisk erklæring mot hatefulle ytringer. Erklæringen er ikke et juridisk bindende dokument men vil være et viktig verdigrunnlag for hvordan man ønsker en god og opplyst offentlig debatt. Hatytringer som begrenser den enkeltes deltakelse i det offentlige rom er et tap for det offentlige ordskiftet og for demokratiet.

Med denne politiske erklæringen oppfordrer kommunedirektøren ikke bare bystyret, men at så mange som mulig forplikter seg til innsats for å bekjempe ytringer som sprer hat. Kampen mot hatprat må tas av et bredt sivilt samfunn.

Bystyrets har allerede vedtatt nulltoleranse for hatefulle og rasistiske ytringer i forbindelse med behandling av de lokale politivedtektene 23.september 2020.
«Kristiansand skal være en by for alle og kommunen skal ha nulltoleranse for hatefulle og rasistiske ytringer.» (sak 129/20)

Kommunedirektøren legger vedtaket til grunn for den politiske erklæringen mot hatefulle ytringer. Denne politiske viljeserklæring er i tråd med nasjonal politisk erklæring mot hatefulle ytringer som ble vedtatt av regjeringen i 2016.

Juridisk grunnlag

Straffelovgivningen, diskrimineringslovgivning og grunnlovens § 100 om ytringsfrihet ligger til grunn i saken

Økonomiske konsekvenser

Arbeidet gjøres innenfor gjeldende økonomiske rammer

Uttalelse fra rådene

Arbeidsgruppa har deltatt i Ungdommens bystyre, Rådet for funksjonshemmede og Seniorrådet og fått muntlig innspill til planen i møtene. Disse innspillene er innarbeidet i planen.

- Rådet for funksjonshemmede – 1. september 2020
- Seniorrådet – 17. september 2020
- Ungdommens bystyre - 18. september 2020

Barn og unges interesser

Det har vært møter med både mobbeombudet og ungdommens bystyre for å sikre barne- og unges interesser. Forandringsfabrikken har kommet med innspill til planen i siste del av prosessen. (Forandringsfabrikken er en stiftelse som har som mål å forandre og forbedre skole, barnevern, psykisk helsevern og kriminalomsorg i samarbeid med barn og unge)

Vurderinger

Hatefulle ytringer og hatkriminalitet er utfordringer som er viktig å sette på dagsorden.

Kommunedirektøren opplever at bystyret har vært både fremoverlente og proaktive da de tok initiativ til å utarbeide en lokal plan på dette området.

Kommunedirektøren vurderer at kriminalitetsforebyggende plan er et godt styringsverktøy for å koordinere innsatsen mot hatefulle ytringer og hatkriminalitet. Planen ble vedtatt overført til nye Kristiansand uten at det fremkom tidsramme og varighet for planen. Kommunedirektøren foreslår derfor at kriminalitetsforebyggende plan med nytt innsatsområde forlenges for 4 nye år.

Det er lagt ned et omfattende arbeid med å finne frem til kommunens rolle og muligheter for å forebygge et svært alvorlig samfunnsproblem. Til tross for økt oppmerksomhet på hatytringer og hatkriminalitet den siste tiden, registrerer kommunedirektøren at det ikke finnes mange hjelpemidler i utarbeidelsen av lokale planer på området.

Kristiansand kommune viser med denne planen en vilje til å bekjempe hatytringer og hatkriminalitet med lokal innsats og lokale virkemidler til tross for lite føringer på området.

Kommunedirektøren vurderer at det nye innsatsområdet på en god måte bidrar til å stake kurs for hvordan kommunen skal forebygge, avdekke og håndtere hatytringer og hatkriminalitet. Dette arbeide må gjøres i tett samarbeid med politiet, men ettersom mye av dette ligger utenfor straffelovens bestemmelser tar kommunen et særskilt ansvar for å sette dette på dagsorden. Forebyggingsarbeidet må ses i sammenheng med likestillings,- inkluderings,- og mangfoldsarbeidet, som er det viktigste arbeidet vi kan gjøre for å forebygge hat og fordommer i Kristiansand.

Hatytringer forebygges ikke kun gjennom straffeloven men også gjennom holdningsskapende arbeid. Kommunedirektøren er opptatt av at kommunen skal ta sin del av ansvaret gjennom en rekke aktiviteter, men oppfordrer samtidig alle deler av samfunnet til å bidra i kampen mot hatytringer og hatkriminalitet.

Kommunedirektøren er bekymret over utviklingen og ønsker at alle gode krefter samles for å bekjempe denne utfordringen. Forebygging og bekjempelse av hatefulle ytringer og hatkriminalitet krever innsats fra hele lokalsamfunnet. En slik innsats er helt nødvendig for at hatytringer og skadevirkningene av disse effektivt kan forhindres og bekjempes.

Det at politikerne går frem som et godt eksempel i dette arbeidet vurderes som særskilt viktig. På nasjonalt nivå har regjeringen støttet opp om en politisk erklæring mot hatefulle ytringer. Kommunedirektøren oppfordrer bystyret til å gjøre det samme gjennom å støtte opp om vedlagte politisk erklæring mot hatefulle ytringer.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

- Bystyret vedtar det nye innsatsområdet i kriminalitetsforebyggende plan - «forebygging av hatytringer og hatkriminalitet»
- Kriminalitetsforebyggende plan med det nye innsatsområdet forlenges i en ny 4 års periode (2020-2024)
- Administrasjonen foretar nødvendige redaksjonelle endringer og tilpasninger i planen.
- Nylig utgitt KS-rapport om hatefulle ytringer og trusler mot lokale folkevalgte tas til orientering.
- Bystyret vedtar politisk erklæring mot hatefulle ytringer.
- Bystyret inviterer andre offentlige institusjoner, bedrifter, lag og forening om også å støtte opp om den politiske erklæringen.

Sak 34/21: Høringsuttalelse til forslag til sone inndeling for måling av nullvekstmålet i byvekstavgift for Kristiansandsregionen

Vedlegg

~ 20_29075-9 Rapport soneinndeling - nullvekstmplet.pdf

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021001455
Saksbehandler Jan Erik Lindjord

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	03.03.2021	34/21
2 Formannskapet	10.03.2021	

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG TIL SONE INNDELING FOR MÅLING AV NULLVEKSTMÅLET I BYVEKSTAVTALE FOR KRISTIANSDSREGIONEN

FORMANNSKAPET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 03.03.2021 SAK 34/21

Formannskapets vedtak:

Saken utsettes til neste møte.
(10/4)

14 av 15 repr. til stede.

Forslag:

KRF fremmet følgende forslag:
«Saken utsettes til neste møte.»

DEM fremmet følgende forslag:

«Primært:

Kristiansand Bystyre ønsker ingen byvekstavtale for Kristiansand eller Kristiansandsregionen, og anmoder Fylkestinget om også å følge opp Kristiansand Bystyres ønske.

Subsidiært:

Nullvekstmålestasjonene flyttes fra dagens bomstasjoner på E18, E39 og RV9 til følgende sideveier:

1. Vestre Strandgt
2. Festningsgata
3. Egsveien og Andreas Kjærsvai
4. Gamle Lundsbroa (Hvis den ikke stenges for personbiler)
5. Torridalsveien (E18 på og avkjøringsrampene til og fra Lund)
6. Universitetsveien (ved tunnelåpningen)
7. Østre Ringvei (ved Esso stasjonen)»

MDG fremmet følgende forslag:

«Flekkerøya inkluderes i indre sone.

Forøvrig støtter formannskapet forslag til soneinndeling for måling av nullvekstmålet i en fremtidig byvekstavtale for Kristiansandsregionen.»

FRP fremmet følgende forslag:

«Det innføres ingen soneinndeling i Kristiansand. Arbeidet med en byvekstavtale basert på bompenger skrinlegges. Bomringen rundt Kristiansand demonteres prompte.»

Voteringer:

KRF sitt forslag ble vedtatt med 10 mot 4 stemmer (H/SV).

DEM sitt forslag følger saken uten votering.

MDG sitt forslag følger saken uten votering.

FRP sitt forslag følger saken uten votering.

04.03.2021

Sak 35/21: Stupetårn – avtale om mottak av pengegave fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes

Vedlegg

Avtaledokument spleiselag-kommune signert

Dato 2. februar 2021
Saksnr.: 2021002984-1
Saksbehandler Eivind Hellerslien
Godkjent av Aase Margrethe Hørdsdal
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Stupetårn – avtale om mottak av pengegave fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes

Forslag til vedtak

[Formannskapet vedtar avtalen mellom Kristiansand kommune og Spleiselaget for stupetårn i Bertes.](#)

Sammendrag

Stupetårnprosjektet i Bertes finansieres i et spleiselag mellom kommunen og private givere. Spleiselaget for stupetårn i Bertes har samlet inn kr. 2 500 000,-. Kommunen har på sin side i budsjettvedtak av 16.12.2020 bevilget kr. 3 600 000,- til prosjektet.

Kommunen takker for bidraget og legger inngått avtale til grunn for bruken av gaven.

Camilla B. Dunsæd
Kommunedirektør

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør

Vedlegg: Avtaledokument
Avtaledokument spleiselag-kommune signert

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Det har i lengre tid vært et ønske å få tilbake stupetårn i Bertesbukta. Arbeidet har skutt fart det siste året etter påtrykk fra både velforening og private givere. Modell for gjennomføring er behandlet og vedtatt i By og stedsutviklingsutvalget 24.9.2020 og i Formannskapet 7.10.2020.

Anlegget finansieres i et spleiselag mellom kommunen og private givere, og kommunal finansieringsdel er vedtatt i bystyret 16.12.20. Parkvesenet antar at prosjektet er fullfinansiert, og det er et klart mål at hele anlegget bygges i én omgang. De høye stupetårnene er sammen med belysning likevel definert som opsjoner i anbudet.

Glencore Nikkelverk bidrar med kr. 500 000,- til prosjektet (av en gave til kommunen på kr. 1 000 000,-). Kommunen har på sin side i budsjettvedtak av 16.12.2020 bevilget kr. 3 600 000,- til prosjektet. Med bidraget fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes på kr. 2 500 000,- er samlet beløp tilgjengelig for prosjektet på kr. 6 600 000,-. I tillegg kommer spillemidler på kr. 700 000,-.

Vurdering

Det store engasjementet som har vært i saken viser at stupetårn i Bertes er et etterlengtet tiltak. Et komplett stupeanlegg med ny betongbrygge og stupetårn på 3m, 5m og 10m er imidlertid en kostbar investering for kommunen. Bidraget fra Spleiselaget for stupetårn i Bertes er derfor avgjørende for å kunne gjennomføre prosjektet.

Parkvesenet har opprettet god kontakt med representanter for spleiselaget. Representantene har deltatt i kvalitetssikring av anbudsdokumentene før utlysning av konkurransen. Spleiselagets representanter deltar også i bedømmelseskomitéen når tilbudene foreligger og involveres i avgjørelser når byggeprosjektet pågår.

Konklusjon

Spleiselaget for stupetårn i Bertes har gjort en prisverdig innsats med innsamling av midler til prosjektet. Kommunen takker for bidraget og legger inngått avtale til grunn for bruken av gaven.

Sak 36/21: Avtale om mottak av pengegave fra Glencore Nikkelverk

Vedlegg

Avtalesokument Glencore-kommune signert

Dato 2. februar 2021
Saksnr.: 2021002988-1
Saksbehandler Eivind Hellerslien
Godkjent av Aase Margrethe Hørsdal
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Avtale om mottak av pengegave fra Glencore Nikkelverk

Forslag til vedtak

[Formannskapet vedtar avtalen mellom Kristiansand kommune og Glencore Nikkelverk.](#)

Sammendrag

Glencore Nikkelverk gir Kristiansand kommune en gave på kr. 1 000 000,-. Kommunen bruker halve beløpet på stupetårnprosjektet i Bertes. Dette prosjektet finansieres i et spleiselag mellom kommunen og private givere. Den andre halvparten disponeres av kommunen til egnet prosjekt.

Kommunen takker for bidraget og legger inngått avtale til grunn for bruken av gaven.

Camilla B. Dunsæd
Kommunedirektør

Ragnar Evensen
Byutviklingsdirektør

Vedlegg:

Avtaledokument

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Glencore Nikkelverk har besluttet å gi Kristiansand kommune en gave på kr. 1 000 000,-. Kommunen bruker halve beløpet til realisering av stupetårn i Bertes. Avtalen mellom Glencore Nikkelverk og kommunen må derfor sees i sammenheng med avtalen som er inngått med Spleiselaget for stupetårn i Bertes. Modell for gjennomføring er behandlet og vedtatt i By og stedsutviklingsutvalget 24.9.2020 og i Formannskapet 7.10.2020.

Spleiselaget for stupetårn i Bertes har samlet inn kr. 2 500 000,-. Kommunen har på sin side i budsjettvedtak av 16.12.2020 bevilget kr. 3 600 000,- til prosjektet. Med Glencore Nikkelverk sitt bidrag på kr. 500 000,- er samlet beløp tilgjengelig for prosjektet på kr. 6 600 000,-. I tillegg kommer spillemidler på kr. 700 000,-.

Et mulig prosjekt for bruk av den andre delen av gaven kan være bygging av trapp på Skråstad.

Vurdering

Det store engasjementet som har vært i saken viser at stupetårn i Bertes er et etterlengtet tiltak. Et komplett stupeanlegg med ny betongbrygge og stupetårn på 3m, 5m og 10m er imidlertid en kostbar investering for kommunen. Bidraget fra Glencore Nikkelverk er derfor viktig for å kunne gjennomføre prosjektet.

Parkvesenet legger de samme avtalevilkårene til grunn for avtalen med Glencore Nikkelverk som ved avtalen inngått med Spleiselaget for stupetårn i Bertes.

Prosjektet knyttet til bygging av trapp på Skråstad er ikke detaljplanlagt og finansiert.

Konklusjon

Kommunen takker Glencore Nikkelverk for gaven og legger inngått avtale til grunn for bruken av denne.

Sak 37/21: Forsknings- og innovasjonsstrategi

Vedlegg

Vedtak ORGUTV, 11022021, Sak 6/21, Forsknings- og innovasjonsstrategi

Vedtak HELSEUTV, 16022021, Sak 10/21, Forsknings- og innovasjonsstrategi

Vedlegg Forsknings- og innovasjonsstrategi

Dato 21. januar 2021
Saksnr.: 2020109607-4
Saksbehandler Kristine Minafø
Godkjent av Brede Skaalerud
Kjell Alfred Kristiansen

Saksgang

Helseutvalget
Organisasjonsutvalget
Formannskapet

Møtedato

16.02.2021
11.02.2021
03.03.2021

Forsknings- og innovasjonsstrategi

Forslag til vedtak

[Organisasjonsutvalget tar saken til orientering](#)

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ifølge kommunens planstrategi skal Kristiansand ta initiativ og delta aktivt i forskningsinnovasjons og utviklingsarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Aktuell problemstilling

Planstrategien beskriver: *Det er behov for å utarbeide en innovasjonsstrategi som skal være et overordnet styringsdokument, som setter rammer og føringer for innovasjonsarbeidet i nye Kristiansand.*

Endringstakten og kompleksiteten i samfunnsutviklingen øker, «samfunnsflokene» er faglig sammensatte og må løses på tvers av profesjoner, sektorer og forvaltningsnivåer. Innovasjonsstrategien skal peke på strategiske områder for innovasjon, utvikling av innovasjonskulturen, kobling av forsknings- og utviklingsarbeid til innovasjon, samt hvordan strategien skal implementeres.

Ansvar for å utvikle en «Innovasjonsstrategi inkludert Forskningsstrategi» har blitt gitt til Samfunn og innovasjon ved Forskning.

Arbeidet startet tidlig i 2020, men arbeidet har blitt forsinket grunnet Covid-19 pandemien.

Strategien bygger videre på arbeidet som ble gjort i forbindelse med prosjekt i Nye Kristiansand - A1.2 Forskning, utvikling og innovasjon (FoUI) *Anbefalinger for organisering av arbeidet med Forskning, utvikling og innovasjon i nye Kristiansand*. Her deltok representanter fra de ulike områdene fra alle tre kommuner, samt relevante eksterne samarbeidsparter.

Strategien har vært på høring hos alle direktørområdene.
Strategien ble vedtatt i Kommunedirektørens ledergruppe 11.01.21.

Vesentlige momenter i strategien

Strategien er relevant for alle som er delaktige i forsknings- eller innovasjonsarbeid som angår Kristiansand kommune, i og utenfor organisasjonen.

Overordnet mål for forskning og innovasjon i Kristiansand kommune bygger på målene i kommuneplanens satsningsområde Skapende og kompetent.

- Kristiansand er en vekstkraftig, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert regionhovedstad.
- Kristiansand er en regional drivkraft og nasjonal pådriver i utvikling av effektive og behovsdrevne tjenester.

Kommunens forsknings og innovasjonsarbeid skal bidra til bærekraftige tjenester og til å løse komplekse samfunnsutfordringer. Kulturen som preger kommunen bør inspirere til innovasjon og forskning.

Forskning og innovasjon må inngå som sentrale element i kommunens helhetlige virksomhetsstyring. Strategien peker på at kommunen må være en attraktiv og profesjonell partner for forskning og innovasjon, blant annet ved å ha den kompetanse som kreves.

Vedlegg:

FORSKNINGS- OG
INNOVASJONSSTRAT

Sak 37.1/21: Vurdering av munnbind påbud og stenging av kjøpesenter

Dato 2. mars 2021
Saksnr.: 2021006436-24
Saksbehandler Silje Årnes Lauvrak
Godkjent av Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.03.2021

Vurdering av munnbind påbud og stenging av kjøpesenter

Forslag til vedtak

1. Formannskapet mener at munnbind skal benyttes i det offentlige rom innendørs i situasjoner der det ikke er mulig å opprettholde minst en meters avstand. Dette gjelder ikke for barn under 12 år.
2. Butikker og kjøpesentre stenges ikke nå.

Sammendrag

Formannskapet vedtok 01.03.21 forskrift om smittevernstiltak.

I møte ble det vedtatt at administrasjonen skulle utarbeide et notat som drøfter nedstengning av kjøpesentre og forretninger, på linje med hva andre store byer har måtte gjøre tidligere, og vil ha problemstillingen til diskusjon i formannskapsmøte 03.03.21.

Kommunedirektøren forstod det også som at det var ønskelig med en nærmere redegjørelse, knyttet til et eventuelt påbud om munnbind i det offentlige rom.

Kommunedirektøren anbefaler ikke at det innføres strengere smitteverntiltak enn det som ble vedtatt i formannskapsmøte 01.03.21. I stedet anbefales at formannskapets vedtak om munnbind fra 23.02.2021 stadfestes.

Vedlegg:

Høring - Amfi Vågsbygd
Høring - Lillemarkens
Høring - næringsforeningen
Høring - Sandens

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Formannskapet vedtok 01.03.21 forskrift om smitteverntiltak i Kristiansand kommune.

I møte ble det vedtatt at administrasjonen skulle utarbeide et notat som drøfter nedstengning av kjøpesentre og forretninger, på linje med hva andre store byer har måtte gjøre tidligere, og vil ha problemstillingen til diskusjon i formannskapsmøte 03.03.21.

Kommunedirektøren forstod det også som at det var ønskelig med en nærmere redegjørelse, knyttet til et eventuelt påbud om munnbind i det offentlige rom.

Juridisk grunnlag

Smittevernloven § 1-5 Grunnleggende krav ved iverksetting av smitteverntiltak, lyder:

Smitteverntiltak etter loven skal være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Ved iverksettelse av smitteverntiltak skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra den eller de tiltaket gjelder.

Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.

Smittevernloven § 4-1. Møteforbud, stenging av virksomhet, begrensning i kommunikasjon, isolering og smittesanering lyder:

Når det er nødvendig for å forebygge en allmennfarlig smittsom sykdom eller for å motvirke at den blir overført, kan kommunestyret vedta

a) forbud mot møter og sammenkomster eller påbud om andre begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet,

b) stenging av virksomheter som samler flere mennesker, f.eks. barnehager, skoler, svømmehaller, flyplasser, butikker, hoteller eller andre bedrifter og arbeidsplasser – eller begrensninger i aktiviteter der,

c) stans eller begrensninger i kommunikasjoner,

d) isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen,

e) pålegg til private eller offentlige om rengjøring, desinfeksjon eller destruksjon av gjenstander eller lokaler. Pålegget kan også gå ut på avlusing av selskapsdyr, utrydding av rotter og andre skadedyr, avlusing eller annen smittesanering.

Ved et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom og når det er avgjørende å få satt tiltak i verk raskt for å motvirke overføring av sykdommen, kan Helsedirektoratet treffe vedtak som nevnt i første ledd for hele landet eller for deler av landet.

Har kommunestyret eller Helsedirektoratet truffet vedtak om tiltak etter første eller andre ledd som den ansvarlige ikke retter seg etter, kan kommunestyret sørge for at tiltakene blir satt i verk. Kommunestyret kan sørge for iverksetting av tiltakene også dersom den ansvarliges holdning eller atferd kan medføre at iverksettingen blir forsinket eller dersom det er uvisst hvem som er den

ansvarlige. Tiltakene gjennomføres for den ansvarliges regning, kommunen hefter for kravet om vederlag.

Ved iverksetting av tiltak som nevnt i bokstav e, kan kommunestyret bruke og om nødvendig skade den ansvarliges eiendom. Ved iverksetting av tiltak som nevnt i første ledd bokstav d og e, kan kommunestyret mot vederlag også bruke eller skade andres eiendom. Det er et vilkår at vinningen er vesentlig større enn skaden eller ulempen ved inngrepet.

Den som har satt i verk tiltaket, skal straks oppheve vedtaket eller begrense omfanget av det når det ikke lenger er nødvendig. I hastesaker kan kommunelegen utøve den myndighet kommunestyret har etter denne paragrafen.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om de forskjellige tiltak, herunder fastsette krav til metoder og midler som skal brukes og til kvalifikasjoner hos de personer som skal sette i verk tiltak. I forskrift kan det også fastsettes bestemmelser om plikt til løpende gjennomføring av tiltak som nevnt i første ledd bokstav e.

Smittevernloven § 7-1 sjette ledd. Kommunen, lyder:

Kommunens myndighet etter denne lov kan delegeres etter reglene i kommuneloven eller til et interkommunalt organ

Vurdering

Vurdering av påbud om munnbind

Kristiansand kommune har den siste uken anbefalt at alle innbyggere skal benytte munnbind innendørs, når 1 meters regelen ikke kan overholdes. Anbefalingen har medført betydelig økt bruk av munnbind i det offentlige rom som kjøpesenter, varehus, butikker, kollektivtransport mm.

I formannskapet 01.03.21 ble det vedtatt at det skal kommuniseres ut til innbyggerne at Kristiansand kommune mener at munnbind skal benyttes i det offentlige rom innendørs, med unntak for barn under 12 år. Det ble videre bedt om at administrasjonen skulle redegjøre nærmere for konsekvensene av et munnbind påbud før møte 03.03.21, slik at det er et bedre grunnlag for å kunne ta stilling til om munnbind skal være en anbefaling eller påbud.

Rettslige rammene:

En forskrift er etter forvaltningsloven § 37 en bindende rettslig regulering, som må ha hjemmel i lov. Dersom smittespredningen i en kommune gjør det nødvendig, kan kommunen med hjemmel i smittevernloven § 4-1 første ledd bokstav a, jf. smittevernloven § 1-5, fastsette kommunale forskrifter som bl.a påbyr bruk av munnbind. I regjeringens rundskriv om kommunale smitteverntiltak fremgår det at tiltaket først bør iverksettes som en anbefaling, slik det er forutsatt i § 1-5 gjennom krav om frivillig medvirkning, og det frarådes å la påbudet gjelde barn under 12 år og personer med medisinske tilstander som vil ha unødig ulempe av å bruke munnbind.

Brudd på vedtak etter smittevernloven er straffbart, jf. smittevernloven § 8-1, som fastsetter at forsettlig eller uaktsom overtredelse av vedtak med hjemmel i loven kan straffes bot eller fengsel inntil 2 år. Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp eller helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år. Politiet kan gripe inn for å stanse eller avverge lovbrudd, jf. politiloven § 7 første ledd nr. 3. Politiet har derfor i utgangspunktet hjemmel til å gripe inn overfor brudd på lokale smitteverntiltak.

Med dette utgangspunkt er det viktig å understreke viktigheten av en klar og tydelig ordlyd, dersom et munnbind påbud skal pålegges i forskrifts form.

Kommunedirektøren etterstreber at det skal være god sammenheng mellom nasjonale, regionale og lokale smittevernstiltak. Når det utarbeides forslag til ordlyd i forskrift forsøkes det derfor i størst mulig grad å benytte ordlyden i eksisterende nasjonale smittevernstiltak, herunder den nasjonale covid-19 forskriften kap. 5A-C, som er de nasjonalt vedtatte tiltakene for kommunene med høyt smittetrykk. Dette er blant annet med hensyn til at det i størst mulig grad bør forsøkes å samordnes tiltak med nærliggende kommuner, og at det av hensyn til tydelig kommunikasjon med innbyggerne bør etterstrebes likhet i tiltakene, der det ikke er smittevernfaglige hensyn som tilsier forskjeller.

Covid-19 forskriften § 16h, 17 g og 18f, har følgende ordlyd om plikt til å bruke munnbind:

Plikt til å bruke munnbind

Når det ikke er mulig å holde minst én meters avstand, ut over kortvarige passeringer til andre enn husstandsmedlemmer, skal det brukes munnbind i butikker, i fellesarealene på kjøpesentre, på serveringssteder, i tros- og livssynshus, på kollektivtransport og innendørs stasjonsområder, og i lokaler for kultur-, sports- og fritidsaktiviteter.

Passasjerer skal bruke munnbind i taxi. Munnbindet skal tas på før passasjerer setter seg inn i taxien, og skal ikke tas av før reisen er avsluttet og passasjerer har gått ut av taxien. Plikten til å bruke munnbind gjelder tilsvarende for sjåfør når det er passasjer i taxien.

Plikten til å bruke munnbind i første ledd gjelder tilsvarende for ansatte på steder hvor det ikke er mulig å holde minst én meters avstand fra besøkende. Dette gjelder ikke ansatte på steder hvor det er iverksatt andre smitteverntiltak for de ansatte som bruk av visir, skillevegger o.l. i henhold til folkehelseinstituttets anbefalinger.

Plikten til å bruke munnbind gjelder ikke for barn under 12 år, eller for de som av medisinske eller andre årsaker ikke kan bruke munnbind.

Smittevern faglig vurdering:

Tiltak etter smittevernloven skal oppfylle de grunnleggende kravene i § 1-5. For det første skal smitteverntiltak være basert på en «klar medisinsk faglig begrunnelse», for det andre være «nødvendig av hensyn til smittevernet» og for det tredje fremstå «tjenlig etter en helhetsvurdering».

I rundskriv om kommunale smittevernstiltak står følgende:

Ved økende smittepress kan bruk av munnbind anbefales eller påbys brukt i situasjoner hvor det ikke er mulig å opprettholde 1 meters avstand ut over kortvarige passeringer. Ved høyt smittepress kan munnbind anbefales eller påbys i flere sammenhenger der det ikke er mulig å opprettholde 1 meters avstand. Terskelen for når tiltaket er aktuelt er ikke absolutt, og må blant annet vurderes i forhold til trendutvikling, om det er avgrensede utbrudd og lokale forhold. Bruk av munnbind kan ikke erstatte, men kan være et supplement til de andre grunnleggende smitteverntiltakene.

I følge FHI er de viktigste tiltakene for å hindre smitte med SARS-CoV-2 (koronavirus) å holde seg hjemme ved sykdom, holde minst 1 meters avstand til andre og praktisere god hånd- og hostehygiene. I følge FHI kan personer passere hverandre uten særlig smitterisiko, og anbefalingen om bruk av munnbind gjelder ikke i slike situasjoner. FHI anbefaler på generelt grunnlag heller ikke at det benyttes munnbind i barnehager eller skoler, verken for ansatte eller barn, med unntak av der voksne ikke klarer å holde 1 meter til andre voksne.

Folkehelseinstituttet kom 19.11.20 med en kunnskapsoppdatering om bruk av munnbind. Her konkluderes det med følgende:

Betinget anbefaling om bruk av munnbind i samfunnet.

I situasjoner med lav insidens og kontroll på spredningen anbefaler vi ikke bruk av munnbind for personer i samfunnet som ikke har symptomer på luftveisinfeksjon. I situasjoner med høy eller økende insidens og ukontrollert spredning i samfunnet, enten lokalt, regionalt eller nasjonalt, bør bruk av munnbind vurderes. Anbefalingen om bruk bør gis på grunnlag av en risikovurdering, og anbefalingen bør være rettet mot situasjoner der det ikke er mulig å holde avstand, særlig innendørs, og situasjoner der smittesporing ikke er mulig. Andre tiltak bør være prøvd før munnbind anbefales.

Både medisinske munnbind og ikke medisinske munnbind med dokumentert filtrasjonseffekt kan anbefales. Bare medisinske munnbind type II eller IIR bør anbefales når hensikten er å beskytte brukeren, slik som for personer i risikogrupper. Dersom munnbind anbefales bør det gis informasjon og opplæring i korrekt bruk og håndtering. Ulempene bør forklares, slik som falsk trygghetsfølelse og forurensing av masker. Opplæringen bør tilpasses behovet i ulike målgrupper, inkludert personer med manglende norskkunnskaper og ulik sosioøkonomisk bakgrunn. Det finnes noe dokumentasjon på at informasjon som vektlegger omsorg og rettferdighet gir bedre oppslutning en autoritære påbud. Alders- og kjønns spesifikk informasjon kan også gi bedre oppslutning. Munnbind bør ikke erstatte andre tiltak.

Av medisinske og andre årsaker kan ikke alle bruke munnbind, blant annet gjelder det følgende grupper:

- Barn under 12 år anbefales ikke å bruke munnbind.
- Barn under 2 år frarådes bruk av munnbind da det kan hindre fri pust/frie luftveier.
- Personer som er bevisstløse eller har nedsatt bevissthetstilstand, eller av andre grunner ikke er i stand til å ta av munnbindet selv.

Dette må derfor hensyntas i både i kommunale anbefalinger og påbud om munnbind.

Kristiansand kommune har drøftet bruk av munnbind med FHI i lys av smittesituasjonen i Kristiansand 02.03.21. Den aktuelle smittesituasjonen og de innførte tiltakene ble gjennomgått. FHI og kommuneoverlegen er samstemte om at smittesituasjonen i Kristiansand er svært alvorlig med høy forekomst av smitte og høy andel av smitte med ukjent smittevei. Situasjonen tilsier at det er grunnlag for å gi råd om bruk av munnbind. Det viktigste tiltaket for å unngå smitteoverføring er likevel å overholde en avstand mellom personer som ikke tilhører samme husstand på minst 1 meter. Munnbind er et forsterkende tiltak som har en effekt dersom tilstrekkelig avstand ikke kan overholdes. Dersom råd om bruk av munnbind har en stor grad av etterlevelse i befolkningen, anbefales det ikke å innføre et påbud.

Etter formannskapetets sterke anbefaling om bruk av munnbind 23.02.2021 er det observert gradvis økende etterlevelse av anbefalingen i Kristiansand kommune. Høringsinnspillene fra næringslivet er også samstemte i at det er god etterlevelse av anbefalingen om munnbind, og at innbyggerne er flinke til å overholde avstandskravene.

Kommuneoverlegen understreker at det viktigste tiltaket for å hindre smittespredning i samfunnet er at befolkningen holder tilstrekkelig avstand til at smitteoverføring forhindres. Han vurderer at en sterk anbefaling om bruk av munnbind er mest formålstjenlig. Dersom formannskapet likevel vedtar et påbud er det avgjørende at

innholdet er smittevern­faglig begrunnet, tilstrekkelig presist til at det kan håndheves og at det gir nødvendige unntak. Derfor er teksten fra covid-19-forskriften gjennomgått i detalj. Denne teksten har en tilstrekkelig smittevern­faglig begrunnelse til at den tilfreds­stiller lovkravene. Dette er også de strengeste munnbindstiltakene som regjeringen har forskriftsfestet i noen norsk kommune.

Kommunedirektørens anbefaling er på bakgrunn av dette at det ikke innføres et påbud om munnbind i Kristiansand kommune.

Vurdering – Stenging av butikker og kjøpesenter

Kristiansand kommune innførte 01.03.21 strenge smitteverntiltak som medførte nedstenging av store deler av samfunnet. For å vurdere ytterligere innstramminger og få et bredere grunnlag for beslutningen ønsket formannskapet en redegjørelse fra administrasjonen på konsekvensene ved en nedstenging av butikker og kjøpesenter.

Høring

På bakgrunn av formannskapet sin bestilling sendte kommunen ut informasjon om mulig forskriftsendring og ba handelsstanden om en tilbakemelding om hva en eventuell nedstenging av butikker og kjøpesenter ville medføre av konsekvenser.

Vi mottok tilbakemelding fra handelsstanden i kvadraturen, både butikker og kjøpesenter, samt sørlandsparken.

Økonomiske konsekvenser

Tilbakemeldingene fra bransjen er at en nedstenging av butikker og kjøpesenter vil medføre at flere tusen arbeidstakere vil bli permittert. Bare på kjøpesentrene i kommunen jobber det i overkant av 4000 personer. I tillegg kommer alle ansatte i butikker i byen, på Tangvall og andre mindre handelssteder i kommunen. Mange av disse er deltidsansatte og studenter.

Videre er det en krevende økonomisk situasjon for virksomheter som allerede er utsatte etter et år med restriksjoner og anstrengt driftssituasjon. 12 dagers lønnsplikt i arbeidsgiverperiode ved permittering (må betale ut lønn uten å ha folk i arbeid og uten inntekter i perioden), fulle varelagre med sesongvarer som i stor grad er "ferskvare" (i tillegg til restlager vintervarer), i tillegg til at bransjen er avhengig av å få avhendet for å betale forpliktelse til leverandører. De fleste butikker sitter inne med dyre kapitalvarer som bransjen derfor er helt avhengig av å få solgt.

Mange butikker har hatt det svært tøft over en lang periode og en nedstenging vil kunne være «dråpen» som gjør at bransjen vil få konkurser som følge av nedstenging. En nedstengning vil derfor kreve ytterligere tiltakspakker for at ikke den økonomiske belastningen skal bli for stor.

Smittevern­faglige konsekvenser

Det er en bekymring i bransjen om at en nedstenging av butikker i Kristiansand vil bidra til økt kundetraffikk til nabokommuner, og at en eventuell nedstenging av butikker på kjøpesenter, vil bidra til økt trafikk og smittefarlige situasjoner i øvrige butikker.

Videre opplyser bransjen om at unntak for dagligvare, vinmonopol, helsekost og dyrebutikk i praksis vil si at kjøpesenteret holder dørene åpne, men at resterende butikker som i dag er mindre besøkt vil stenges. Med andre ord vil en slik løsning innebære at kommunen holder åpent i butikker med mest kunder og minst avstand, mens man stenger ned de butikkene som i dag har minst besøk og som også er mest sårbare for en stopp i inntektene.

Bransjen melder om at det allerede nå er mellom 30-40 % nedgang i besøk på kjøpesenter. En allerede vedtatt stenging av serveringssteder vil derfor trolig bidra til at det blir ytterligere færre folk både i bybildet og på kjøpesenter.

Rettslige rammene:

Som det fremkommet ovenfor er en forskrift rettslig bindende, som må ha hjemmel i lov. Dersom smittespredningen i en kommune gjør det nødvendig, kan kommunen med hjemmel i smittevernloven § 4-1 første ledd bokstav a, jf. smittevernloven § 1-5, fastsette kommunale forskrifter som bl.a medfører stenging av virksomheter. I regjeringens rundskriv om kommunale smitteverntiltak fremgår det at det bør vurderes konkret om det skal gis unntak for enkelte virksomheter. Det kan også vurderes begrensninger i åpningstid eller hvor mange personer det bør tillates samtidig i de aktuelle virksomhetene eller aktivitetene.

Da brudd på vedtak etter smittevernloven er straffbart, jf. smittevernloven § 8-1, er det viktig å understreke viktigheten av en klar og tydelig ordlyd, dersom en stenging av kjøpesenter og/eller butikker skal forskriftsfestes.

Kommunedirektøren etterstreber at det skal være god sammenheng mellom nasjonale, regionale og lokale smitteverntiltak. Når det utarbeides forslag til ordlyd i forskrift forsøkes det derfor i størst mulig grad å benytte ordlyden i eksisterende nasjonale smitteverntiltak, herunder den nasjonale covid-19 forskriften kap. 5A-C, som er de nasjonalt vedtatte tiltakene for kommunene med høyt smittetrykk. Dette er blant annet med hensyn til at det i størst mulig grad bør forsøkes å samordnes tiltak med nærliggende kommuner, og at det av hensyn til tydelig kommunikasjon med innbyggerne bør etterstrebes likhet i tiltakene, der det ikke er smittevernfaglige hensyn som tilsier forskjeller. Covid-19 forskriften § 16b, 17b og 18a, har følgende ordlyd om stenging av butikker og varehus

Følgende virksomheter og steder skal holde stengt:

a. Butikker, likevel sik at følgende butikker kan holde åpent

- *Matbutikker, inkludert kiosker, helsekost og andre som i hovedsak selger matvarer*
- *utsalgssteder for dyrefôr og andre nødvendighetsartikler for kjæledyr og husdyr*
- *apotek*
- *bandasjister*
- *optikere*
- *vinmonopol*
- *bensinstasjoner*
- *salgsvirksomhet til landbruk og dyreproduksjon*
- *lager- og grossistdelen i byggevareforretninger som selger til håndverksvirksomhet*

b. Varehus, med unntak av arealer med vare- og tjenestetilbud som nevnt i bokstav a

I samarbeid har Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet - med innspill fra Virke - utdypet innholdet i forskriften nærmere når det gjelder begrepene varehus og kjøpesenter.

Kjøpesenter - «arealer med vare- og tjenestetilbud..» er en samling av flere selvstendige eller enkeltstående butikker og virksomheter i en bygning eller et bygningskompleks med felles senteradministrasjon. Senterets størrelse er ikke avgjørende. Også såkalte nærsentre er omfattet. Butikker og virksomheter som har egen inngang mot gateplan, må også holde stengt.

«Varehus» er enkeltstående større butikker som kan tiltrekke kunder fra et større omland, på samme måte som et kjøpesenter. Det vil være en stor butikk, typisk med mange avdelinger og/eller et bredt vareutvalg.

Varehus kan selge ulike varer eller være spesialisert innen én bransje. Det betyr at for eksempel møbelvarehus må holdes stengt.

For å anses som et varehus må det være av en viss størrelse (anslagvis over 4000 kvm), ha kaféer eller lignende sosiale samlingspunkt eller oppfattes som en attraktiv destinasjon.

Det avgjørende er at varehus på samme måte som kjøpesenter er egnet til å tiltrekke seg større mengder av mennesker, særlig over kommunegrensene.

Det innebærer for eksempel at Sørlandssenteret kan holde matbutikker, apotek, vinmonopol og øvrige butikker som nevnt i bokstav a åpent.

Stenger Kristiansand for eksempel deler av Sørlandssenteret er risikoen stor for at innbyggerne samler seg på andre sentere og varehus, slik at trengselen igjen vil bli større på varehus og butikker som ikke stenges ned.

Man må også være oppmerksom på at eventuell nedstenging av varehus i Kristiansand også vil kunne medføre konsekvenser for varehus i andre kommuner, for eksempel Ikea som ligger i Lillesand kommune, eller Harebakken i Arendal. Dersom varehusene stenger i Kristiansand er sannsynligheten stor for at det vil medføre økt besøk i andre kommuner, alternativt at andre kommuner må stenge sine varehus som følge av en nedstigning i Kristiansand.

Kommunedirektørens smittevern faglige vurdering:

Tiltak etter smittevernloven skal oppfylle de grunnleggende kravene i § 1-5. For det første skal smitteverntiltak være basert på en «klar medisinsk faglig begrunnelse», for det andre være «nødvendig av hensyn til smittevernet» og for det tredje fremstå «tjenlig etter en helhetsvurdering».

I rundskriv om kommunale smitteverntiltak står følgende;

Kravet om at smitteverntiltak skal være forholdsmessige, innebærer at det er det minst inngripende, men tilstrekkelig effektive tiltaket som bør velges. Det må fremgå av begrunnelsen for vedtaket hvorfor det – ut fra den konkrete smittesituasjonen på vedtakstidspunktet – anses nødvendig å begrense den sosiale omgangen i den utstrekningen vedtaket gjør. Kommunen bør derfor vurdere hvordan tiltaket kan målrettes mot de risikoforholdene som kjennetegner smittesituasjonen i egen kommune.

Stenging av butikker og kjøpesentre er et svært inngripende tiltak som kan bidra til at kontaktpunkter mellom innbyggere reduseres i betydelig grad. Samtidig er det observert at slike tiltak kan medføre at innbyggere forflytter seg over kommunegrensene for å benytte seg av tilsvarende tilbud i andre kommuner. En slik stenging har også store konsekvenser for ansatte i de aktuelle butikkene og betydelige økonomiske konsekvenser.

Kommunedirektøren vurderer også at en eventuell nedstengning med de unntak som er opplistet i forskriften ikke vil medføre stor realitetsendring da det er dagligvarebutikker, apotek og vinmonopol som er hyppigst besøkt i dag.

Kommuneoverlegen har i møte 02.03.21 med utbruddsgruppen i Folkehelseinstituttet gjennomgått smittesituasjonen i Kristiansand. Kommunen er nå i risikonivå 3. Det er innført inngripende tiltak i forrige uke med betydelig forsterkede tiltak fra i dag. Det har så langt ikke kommet reduksjon av smittetallene. Vurderingen i møtet var at det ikke er grunnlag for å anbefale et så inngripende tiltak som stenging av butikker eller kjøpesentre. Når det gjelder situasjonen i andre kommuner, hvor de har stengt ned

butikker, varehus mm. har situasjonen vært alvorlig over lengre tid, og allerede iverksatte inngripende tiltak over tid vist seg å ikke være tilstrekkelig.

Stenging av butikker og kjøpesenter er tiltak først og fremst på risikonivå 5, Kristiansand er i dag på risikonivå 3. Tidligere er tiltaket kun benyttet der det har vært utbrudd av mutert virus. Da den engelske koronavirusvarianten ble påvist i Nordre Follo ble det på statlig initiativ innført tiltak tilsvarende regjeringens risikonivå 5 i Nordre Follo, Oslo, Ås, Frogn, Indre Østfold, Enebakk, Moss, Våler, Nesodden, Vestby. Folkehelseinstituttet anbefalte også forsterkede smitteverntiltak for ansatte. Det har i Kristiansand ikke blitt benyttet inngripende tiltak over tid, og det er heller ikke påvist en betydelig prosentandel mutert virus som tilfelle er i Oslo.

Kommunedirektørens anbefaling er på bakgrunn av dette at det på nåværende tidspunkt ikke innføres ytterligere innstramninger enn det som følger av forskriften datert 01.03.21. Men situasjonen vil bli fulgt tett videre, og ytterligere tiltak må vurderes innført dersom man ikke får kontroll eller smittetrykket øker.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Formannskapet mener at munnbind skal benyttes i det offentlige rom innendørs i situasjoner der det ikke er mulig å opprettholde minst en meters avstand. Dette gjelder ikke for barn under 12 år.

Formannskapet vedtar å ikke stenge butikker eller kjøpesentre.